Ч. 17 (14.560). Львів, середа 27. січня 1937. Oplata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 222-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Легіон. Праге „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 "
Піврічно . . . . . 30.00 "
Річно . . . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Валенсія відтята від Барсельони.

Як повідомляє нац. головне командування, нац. летуни перервали бомбами залізничу лінію Барсельона—Валенсія. Нац. воєнні кораблі обстрілювали Валенсію; рух на вулицях сильно зменшився. До міста напливають утікачі з Мадриду, тому дається відчувати брак харчів.

На вулицях міста Аліканте дійшло до завзятих боїв; згинуло 50-ох міліціонерів

Урядовий комунікат нац. командування подає, що нац. війська відбили ворожий наступ під Ескуріялем і посунулися 15 км. вперед на фронті Гренади. Цікаве, що й комунікат червоних згадує, буцімто червоні відбили під Аранхуезом кілька дрібних випадів нац. військ.

Як подає Авас, велитенська будівля мадридської телефонічної централі горить.

Гітлер відповість Іденові та Блюмові в суботу.

Як повідомляють урядово, Гітлер виголосить промову на засіданні райхстаґу в суботу 30. ц. м. в 13. годині. Та промова буде відповіддю на заяви Ідена і Блюма, вона закінчить цикль політичних промов керманичів 3-ох західноевропейських великодержав. Промову передаватимуть усі німецькі радіостанції.

Того дня відбудуться в цілій Німеччині великі маніфестації.

УЛьондоні вдоволені з відповіди у справі добровольців.

Як подає Райтер, британські офіційні кола вдоволені з вчорашньої німецької та італійської відповіди у справі виїзду добровольців до Еспанії. Як відомо, зміст нот обох держав був подібний. Тепер комітетові неінтервенції не важко буде ввести в життя заборону виїзду добровольців

Америка і Анґлія не признають Німеччині права до кольоній.

Британський міністр торговлі та промислу переговорював з през. Рузвельтом про новий торговельний договір між обома державами. Вони ствердили таке: ні один ні другий уряд не відмовляє нікому права заосмотрюватися в сирівці, але лише шляхом нормального торговельного обміну, а не признання кольоній. Очевидно йде тут про Німеччину, хоча британський міністр не назвав її по імени.

Кріза японського уряду.

Японська кабінетна кріза проволікається. Нарада вищих військових командантів рішила, що ніякий ґенерал не об'йме теки війни в уряді Уґакі. Це дуже поважна перепона, бо згідно з японським звичаєм військові кола самі висувають міністра війни.

Ґен. Уґакі тим не зразився, не зрікся місії творити уряд і навіть попросив ґен. Теравчі й адм. Наґано, щоб йому піддали кандидатів на міністрів: війни та маринарки.

Ґен. Теравчі звернув ґенералові Уґакі увагу, що армія є проти нього. Все таки сподіються, що військові кола підуть на компроміс

Страйкові заворушення в Альжирі.

Вчора пополудні дійшло до нових заворушень в Орані. Поліція кілька разів шаржувала юрбу, щоб усунути її з площі Фоша. Ранено 10 поліцаїв і 20 маніфестантів, арештовано 40 осіб. Стійки страйкарів зовсім унеможливили працю в пристані. Вечором на спільному засіданні представників адміністративної влади, працедавців та робітничих професійних спілок дійшло до порозуміння. Нині праця тягнеться знову.

Французька рада міністрів радила вчора дві години над проєктами нових декретів, що торкаються Альжиру; м. ін. установлено контролю над морською зброєю в північній Африці.

Страйк в самоходовому промислі Злучених Держав поширюється.

Міністр праці пані Перкінс, намагалася — як це ми вчора згадували — посередничити між робітниками і працедавцями, але її зусилля не дали висліду. У міжчасі страйк обняв нові фабрики ф-ми „Джен. Моторс", у фабриці в Окленд (Каліфорнія) застрайкувала половина робітників. Дирекція пробує урухомити в середу 4 припинені фабрики самоходів у стейті Мічіґен. Також у фабриках Шевролета і Фішера вибух страйк.

Сирійці невдоволені з розвязки питання Александретти.

Як повідомляють з Дамаску, тамошні політичні кола приймають з резервою вістку про франко-турецьке порозуміння у справі Александретти. На їхню думку поширення автономії Александретти не годиться з інтересами Сирії. Вчора рано студенти маніфестували перед турецьким консулятом — поліція їх розігнала.

Турецький уряд зосередив на сирійському пограниччі чимало війська з діярбекіру, Османіє та Мардіну. Утікачі з прикордоної смуги вернулися, але арабсько-турецький антаґонізм зовсім не успокоєний.

Національним ідеалом українського народу перейметься дитина тільки в „Рідній Школі". Тому підтримаймо її змагання в її другому півстолітті!

26-та сесія Ради Ліґи Націй.

Женева, 22. січня 1937.

Чергова зимова сесія Ради Ліґи Націй почалася під проводом колишнього міністра закордонних справ Китаю, амбасадора Велінґтона Ку. Значіння цієї сесії поважно зменшує та обставина, що Абісинію все ще не виключили з Ліґи Націй і представники Італії все ще не беруть участи в її працях. Позатим головні керманичі европейською політикою прибули вже до Женеви: міністр закордонних справ Великобританії, Ідеп, по своїй великій промові в Палаті Громад, яка очевидно не лишиться без сліду на хід сучасної сесії; полковник Бек, що має взяти дуже діяльну участь при полагоді справи Данціґу; амбасадор Чіле в Льондоні ,Едвардс, оборонець еспанських утікачів, що поховалися до посольств у Мадриді, рятуючись від большевицького терору та інші. Міністр закордоних справ Франції, Дельбос, приїхав раніше інших і вже передучора мав безуспішну нараду з міністром закордонних справ Туреччини Рушді Арасом. Прибув до Женеви і Літвінов, оминувши щасливо Сциллю зінов'євського і Харибду радеківського процесу на велику втіху Дель Вайо, представника колишнього мадридського і тимчасово валенсійського уряду „Еспанії".

З попередньої сесії лишилась Раді Ліґи Націй дуже немила справа. Більш пяти тисяч еспанців перебуває у незвичайно тяжких умовинах, голодуючи в неопалених приміщеннях чужинецьких посольств у Мадриді, рятуючи своє життя від большевицьких банд „Ради Оборони". Не зважаючи на те, що „уряд" перенісся вже давно до Валенсії, дипльоматичні представництва лишаються в Мадриді лише для того, щоб рятувати нещасливих еспанських утікачів, що віддалися під їх оборону, хоч персонал цих представництв рискує ввесь час власним життям під бомбами національної еспанської армії. Становище чужинецьких представництв і еспанських втікачів стало особливо критичне від початку січня, коли уряд Валенсії дав наказ до евакуації цивільного населення Мадриду та припинив фактично постачання поживи для нього.

Справа ця для Ліги Націй подвійно тяжка. Поперше уряд у Валенсії свідомо саботує її, боючись, що деякі держави негайно визнають національний еспанський уряд у Бургосі, коли їх представництва винесуться з Мадриду, подруге, „Рада Оборони", військовий уряд, залежить фактично не від Валенсії, а від Москви. Коли, нпр. „уряд" казав опорожнити так звану „зразкову вязницю" і понад тисячу вязнів вивели з неї, тоді девятьдесять відсотків з них негайно змасакровано на вулиці. Єдиним певним засобом урятувати втікачів у посольствах уважають у Женеві утворення інтернаціонального корпусу жандармерії, який міг би відпровадити втікачів до якогось порту. Але колиб можна було примусити до цього уряд у Валенсії, то далось би упорядкувати і багато інших справ, получених з еспанською війною. На жаль ніякими примусовими засобами проти еспанських лівих Ліга Націй не розпоряджає. У всякому разі справа еспанських утікачів поставлена на порядок денний Ради Ліги Націй ані поваги, ані симпатій до валенсійського уряду в Европі не збільшить.

Менш трагічна є справа Санджаку. Поважнішого европейського значіння вона не має передовсім тому, що спірні сторони, Франція та Туреччина занадто нерівні; подруге тому, що обидві вони належать до того самого політичного табору держав заприязнених з Москвою, яка, розуміється, дуже не хотілаб перебирати посередництво в цій справі, чи взагалі мішатися до неї. Поріжнення між Францією і Туреччиною властиво не дуже поважні і не засадничі; Туреччина жадає для Санджаку Александретти більшого виміру самостійности, ніж на нього годиться Франція. Не виключено, що Туреччина приготовляє цілковите відокремлення Санджаку від Сирії та його анексію. Населення його дуже мішане під оглядом расовим, релігійним і національним, але майже вісімдесять відсотків його визнають себе турками. Владу Франції вони визнавали, але по скасуванні французького мандату над Сирією, турки Санджаку противляться визнавати владу сирійських арабів, колишніх підданців Туреччини. Самій Франції на Санджаку багато не залежить, але відокремленню його вона хоче запобігти, щоб не попсувати відносин із Сирією, з якою Франція хоче залишатися в таких самих союзних відносинах, як Англія з Єгиптом. Арсенал засобів Ліги Націй для полагоди цієї, як і багатьох інших справ, дуже вбогий; але полишається ще надія на посередництво Англії. Тимчасом наради ніякого успіху не мали. По довірочнім засіданні Ради прилюдного засідання не було і розчаровані журналісти, долю яких доводиться ділити і українському кореспондентові, ніякого повідомлення про хід засідання не дістали.

У справі Данцігу ніяких сенсацій не передбачають. Вона цікавить найбільше тих, які хочуть робити труднощі Німеччині та вимушувати від неї концесії в інших европейських справах. Але наскільки між Німеччиною та Польщею істнує така-сяка згода в цій справі, мішатися до неї іншим досить тяжко, що смутить тільки Літвінова. Справу цю в Женеві мабуть обмежать вибором нового високого комісаря для Данцігу.

Лишається ще одна справа, більш місцевого, ніж загально політичного характеру. У Женеві видають невеликий денник, що зветься „Журналь де Насіон", як кажуть, у накладі до 700 примірників. Але це не перешкоджає „Ізвестіям" при кожній нагоді робити передруки з нього та вважати його органом Ліги Націй. Специяльністю цього денника в останніх шости місяцях була оборона „республиканської демократичної" Еспанії, що було дуже недовподоби швайцарському урядові, який дотримує цілковиту невтральність в еспанській війні, але було дуже до вподоби женевському урядові, доки на його чолі стояв Леон Ніколь. Ситуація основно змінилась, коли в кінці листопада наслідком переведених виборів керму обняв національний уряд. Дотого із „Журналем де Насіон" трапилась біда. Один з його найбільш діяльних редакторів, А. Прато, італійський еміґрант-антифашист, дістав для свого часопису „добровільний даток" від еспанського ґенерального консуляту в сумі 10.000 шв. фр., але посвідка дісталась до шпальт місцевого націоналістичного тижневика „Аксіон Насіональ". Цього було вже забагато. А. Прато видалили з Женеви, і з Швайцарії. Але Асоціяція журналістів акредитованих при Лізі Націй добачила в цьому обмеження волі преси і звернулась до президента Ради, п. Велінґтона Ку, з великим меморіялом, намагаючись поставити цілу справу на порядок денний Ради. Якогось конфлікту між Лігою Націй та швайцарським урядом очевидно не буде. У всякім разі характеристично, що „ворожі ідеольогії" починають діставатися і до журналістів при Лізі Націй.

Сама сесія протягнеться мабуть днів 8—10.

М. Данько.

З ЧУЖИНЕЦЬКОЇ ПРЕСИ.

„Україна мусить бути вільна".

Прегарна стаття у двох передових берлінських щоденниках.

Під таким наголовком один із провідних німецьких (націонал-соціялістичних) щоденників „Анґріф" з 23. ц. м. помістив обширну статтю, присвячену роковинам проголошення суверенности Української Народньої Республики. Ту саму статтю того самого дня помістив на першій сторінці репрезентативний берлінський щоденник „Фелькішер Беобахтер", під наголовком „День української незалежности".

Стаття має інформаційний характер: навязуючи до факту сходин українських кольоній в усіх еміґраційних осередках у дні 22. січня, автор дає короткий огляд українських самостійницьких змагань від вибуху російської революції по нинішній день. Очевидно, цей огляд утриманий у найзагальніших штрихах, але в усіх своїх подробицях на 100% вірний та навіяний надзвичайно прихильним духом до українського державництва. Стаття згадує про визнання Української Народньої Республики не тільки німцями, болгарами й турками у Бересті Литовському, але й цілим рядом інших держав, що склали відповідні декларації устами своїх представників у Києві 1918 р., як також Польщею. Стаття різко відмежовує нігілістичний напрямок російської революції, що виродилась згодом у нинішній розкладовий большевизм, від конструктивного напрямку революції української, якої метою було збудувати власну національну державу у повному відірванні від Московщини.

Окремий уступ у тій статті присвячений першому походові на Київ російських військ під проводом москаля Антонова, який прийняв призвище „Овсеєнко" тільки на те, щоб замилити очі українським масам: той сам Антонов-Овсеєнко, пізніший посол СССР у Варшаві, тепер грає ролю диктатора у Барсельоні. На доказ, що російський большевизм є імпортованим крамом на Україні, автор покликується на вірнопідданчу телеґраму Петровського, який саме 15. ц.м. на руки Калініна дякував Російській Сов. Соц. Республиці, що вона, Російська Республика, „виратувала" українських селян і робітників, присилаючи на Україну своє військо. Наприкінці автор підкреслює, що боротьба українців проти Московщини ніколи не припинялася, що після невдачі реґулярної української армії йшли масові повстання, а після них — український націоналістичний рух ввійшов до рядів комуністичної партії і творить по нинішній день найбільшу небезпеку для Совітів. З українських провідних осіб стаття згадує пок. Симона Петлюру, його наслідника на становищі керманича державного центру за кордоном през. Андрія Лівицького, та проф. Романа Смаль-Стоцького, як колишнього представника України у Берліні, що поклав заслуги для німецько-українського культурного наближення.

Хоч у тій статті нема ніяких політичних заяв ані висновків, проте сам факт її появи на першій сторінці у двох найповажніших і неначе офіціяльних берлінських щоденниках є вже політичною подією. Так само зміст і ввесь тенор статті не залишає ніякого сумніву щодо політичних тенденцій її поміщення і колиб цією тенденцією було ніщо більше, як лише дати вислів своїй куртуазії у дні, коли ввесь український нарід поза кордонами СССР, зокрема наддніпрянська еміґрація, святкує роковини проголошення самостійности української держави, то й тоді це свідчить про засадничо прихильні настрої III. Німеччини до ідеї розподілу Сов. Союзу. Знаменною річчю є те, що зреферована стаття бере під увагу саме концепцію УНР: видно, що інші еміґраційні ґрупи, які бувало впевняли про свої добрі звязки з німецькими колами — у тих німецьких політичних колах поваги не мають. Дуже цінною є увага автора статті про кольоніяльний визиск України Московщиною: вона перечить поголоскам про кольоніяльні заміри Німеччини супроти України!

СТ. СІРОПОЛКО.

ВОЛОДИМИР ЛЕСЕВИЧ.

(З нагоди 100-ліття з дня народження).

27. січня ц. р. минає сто років від дня народження визначного українського фільософа та громадського діяча Володимира Лесевича*).

В. Лесевич походив з давнього старшинського роду: предки його часто займали ріжні полкові уряди в Гадяцькому полку. Батько В. Лесевича був дуже освіченою людиною, — скінчив він харківський університет, — займався у своєму маєтку більше читанням книжок, ніж господарством, але всеж залишив своєму синові-одинакові у спадщині біля с. Денисівки Лубенського повіту на Полтавщині понад 2 тисячі десятин. На четвертому чи пятому році свого життя В. Лесевич залишився круглою сиротою та підпав під опікунство дядька, брата своєї неньки з роду Ґерґанських, який зле поводився і з самим вихованцем і з його маєтком.

Вчився В. Лесевич один рік в київській ґімназії, а потім в петербурзькій артилерійській школі, в стінах якої він і пробув до закінчення курсу, не виїжджаючи на Україну навіть підчас літніх вакацій. Після закінчення артилерійської школи В. Лесевич вступив до полку, що брав участь у кавказькому поході, а три роки пізніше вступив до академії ґенерального штабу в Петербурзі. Тут, в академії, у Лесевича склалися добрі взаємини з професорами Петром Лавровим, фільософом-соціольоґом, та Михайлом Драгомировим, який нерідко випозичав Лесевичеві книжки, заборонені в Росії. Згодом Лесевич, за свідоцтвом В. Леонтовича, брав участь в організації втечі П. Лаврова з Росії.

Скоро після закінчення академії Лесевич кинув військову службу, одружився з донькою російського ґенерала Лідією Пічуґіною та оселився у своєму маєтку в с. Денисівці. Тут він насамперед подбав про поліпшення добробуту денисівських селян. Так, він продав їм частину своєї землі, а виручені гроші — 4 тисячі карбованців — пожертвував на заснування позичкової каси для селян та збудував у Денисівці школу, закликавши на учителя колишнього дворака Давида Безуглого, що вчився на кошт Лесевича в київській тимчасовій педаґоґічній школі. Не діждавшись дозволу на відкриття школи, Лесевич всеж відкрив школу восени 1864 р., і навчання в ній провадилося українською мовою. Денисівська школа в той час була єдина й перша українська школа в царській Росії. На весні 1866 р. відвідав денисівську школу дідич з пирятинського повіту на Полтавщині Гнат Закревський, надзвичайно захопився успіхами школи і тоді помістив у ліберальному часописі „С.-Петербургскія Вѣдомости" статтю про блискучі наслідки навчання рідною мовою в одній із шкіл Полтавщини. Ця стаття після недавнього замаху на Олександра II, — а замах цей запеклий ворог українців публіцист Михайло Катков ставив у звязок з українським сепаратизмом, — зробила великий переполох серед шкільної адміністрації Полтавщини. Директор народніх шкіл негайно вислав до всіх повітових шкільних інспекторів на Полтавщині таємний лист з запитом, чи не знає хто з них школи, де вчать українською мовою. Коли виявилося, що річ йде тут про денисівську школу, то полтавська ґуберніяльна шкільна рада ухвалила усунути учителя Д. Безуглого, але В. Лесевич тої постанови не виконав, а обіцяв, що надалі буде додержуватися статуту про початкові школи, мовбито навчання провадитиметься російською мовою. Тоді Лесевич подав до сенату скаргу на полтавську шкільну раду, і цей процес закінчився в користь Лесевича: сенат дозволив Д. Безуглому викладати в денисівській школі.

(Далі буде).

*) Матеріялом для цієї статті послужили мені, крім деяких праць В. Лесевича та цілої низки статтей, некрольоґів і принагідних спомин ів про В. Лесевича, недруковані спогади покійного Володимира Леонтовича (на жаль, залишилися недокінчені), що їх ласкаво уділила мені вдова В. Леонтовича, донька В. Лесевича, Юлія Леонтович. На цьому місці висловлюю їй за це щиру подяку. — Автор.

Українське громадянство, очевидно, мусить прийняти факт появи такої статті на такому поважному місці — з найбільшим вдоволенням. Навіть колиб за такою появою не крились глибші причини, то й тоді прихильне реферування українських державницьких змагань на сторінках поважної й авторитетної европейської преси має чимале моральне й пропаґандивне значіння.

Характеристично, що польська преса не згадала слóвечком ані про роковини 22. січня ані — про статтю „Фельк. Беобахтер" й „Ангріфу". Тільки берлінський кореспондент „ІКЦ" телефонічно повідомив про появу тієї статті, вичуваючи, що це цікава й важна подія.

Ширіть наш часопис!

З життя Совітської України.

(За київським радіом).

СПРАВА САМОСТІЙНОСТИ УКРАЇНИ В МОСКОВСЬКОМУ ПРОЦЕСІ ПЯТАКОВА І КОМП.

В допитах першого дня (23. І.) процесу ввечорі виринула справа державности України, про що можна було чути в київському радіо при передачі процесового матеріялу.

Підсудний Карло **Радек** згадав **про два листи,** які він дістав від Троцького. Перший був короткий, зате другий, писаний на тоненькому англ. папері, був обширний і в ньому Троцький розвинув докладніше свою програму, даючи вказівки для своїх приятелів у СССР. На питання прок. Вишинського: чи була в листі згадка про територіяльні уступки СССР в користь чужих держав? — відповів Радек, що **так.** На домагання прокуратора висловитись докладніше, заявив Радек, що йде про Україну і Дал. Схід. Троцький висказав думку, що треба би **задовольнити німецьку експанзію на Україну.** Чи малоб це бути у формі створення гетьманської влади на Україні чи іншої форми державного правління — залежалоб воно, мовляв, від німців.

Удруге згадав про Україну **Пятаков,** коли цьогож дня, себто в суботу, оповідав про свою зустріч 1935 р. з Троцьким за кордоном. Троцький уважав, що **не треба буде протиділати українським буржуазним силам, коли вони схочуть самовизначитись.** Якщо німці посадять гетьмана, троцьківський бльок не буде цьому протиділати. З намічених терористичних актів треба згадати плян атентату українських троцькістів на Косіора і Постишева. Розглядали теж необхідність перекинути українських троцькістів до Москви для помочі в терористичних актах.

МІТІНҐИ ГНІВУ І НЕНАВИСТИ ДО „ПАРАЛЕЛЬНОГО ЦЕНТРУ".

Як у цілому Союзі, так і на Україні відбуваються численні мітінґи фізичних та умових робітників, на яких обговорюють матеріяли першого дня процесу Пятакова, Радека й інших. Як подають у радіо — ці віча — це один гнів та обурення на „мерзенних зрадників", на „троцьківських бандитів", „аґентів Ґештапо", „підлої банди", тощо. Скрізь вимагають фізично знищити „контрреволюційних гадів", роздавити безпощадно „тричі поизрених зрадників батьківщини", розстріляти їх і т. д. Такі самі вимоги лунають теж зі сторінок преси (зокрема української), де видруковані голоси різних осіб, передових робітників-стахановців, делегатів на надзв. XIV. Зїзд Совітів України, тощо. Всі вони підкреслюють те саме, що можна віддати в одній цитаті: розстріляти тих, що хотіли відібрати нам щасливе життя та повернути кошмарний гніт капіталістів.

Слід ще згадати, що з деяких висновків, які падуть на згаданих вище „мітінґах гніву і ненависти" (**„на руках пятаковців кров робітників із різних заводів"**), **виходить,** що саботажі чи пак шкідництво троцькістів спричинили чимало фабричних випадків, які потягнули за собою жертви в людях.

XIV. ЗЇЗД СОВІТІВ УКРАЇНИ.

Як ми вже подавали, в понеділок 25. ц. м. почався надзв. XIV. Зїзд Совітів України. Наради ведуться в київській опері від 3. год. поп. Їх змістом є нова конституція України чи пак реґіональна відміна сталінської конституції, принята в грудні 1936 р. на зїзді Совітів СССР. З рефератом про українську конституцію (інакше: про закон щасливого, радісного життя) виступив голова раднаркому Любченко. Його реферат трансмітувало київське радіо і всі інші радіостанції та радіовузли України, а гуртове слухання цієї історичної авдиції зорганізовано заздалегідь у всіх фабриках, організаціях, школах тощо.

Поміж делегатами на зїзд Совітів України є Стаханов та інші українські рекордисти в праці, як Мазай, Гришко і Марія Демченко, оспівувана колись колхозниця, що тепер є студенткою київського Сіль.-Господарського Інституту і готовиться на агрономку, так, як це обіцяла колись Сталінові.

Перед пленарним засіданням Зїзду назначено нараду партійних комуністів на годину 13-у в опері (вступ за партійними білетами) і нараду безпартійних делегатів на год. 14-ту в тій самій опері.

Один із делегатів говорив у понеділок рано теж до мікрофону київського радія. Був це „товаріщ" Чаплинський. Говорив він по російськи, величаючись тим, що його — мовляв — „вибрав український нарід". Очевидно, не обійшлось без згадки про колишню боротьбу з „гайдамакамі і петлюровцамі"...

В музичному монтажі, що його можна було чути в понеділок рано через радіо (до речі гарному поетичною і мельодійною формою) Сталін дістав нові „компліменти". Цим разом він „сонячний орел", творець прекрасного сузіря щасливих народів — СССР...

Пленарні наради, за якими можна було зовсім добре почались досить точно. В президії був м. ін. галичанин Порайко. Відчинив наради „всеукраїнський староста" Петровський, а конституцію, як зазначено вище, реферував у двогодинній промові в понеділок 25. І. пополудні голова конституційної комісії **Панас Любченко.** Його промову переривали делеґати дуже часто бурхливими оплесками. Любченко згадав теж про західноукраїнські землі, підкреслюючи між іншим, що **українському селянинові в Галичині і на Волині не позволяють купити навіть пів морґа землі,** а навіть хочуть відбирати те, що українські селяни закупили собі по війні своєю кервавицею.

ЖАЛІБНА АКАДЕМІЯ В ЧЕСТЬ ЛЕНІНА У КИЄВІ.

21-го ц. м. відсватковано в Києві роковини смерти Леніна великою академією в оперному будинку. Академію влаштувала міська рада Києва, запрошуючи на неї делегатів партії і делегатів усіх громадських та професійних організацій. Академію отворив голова міської ради **Петрушанський,** взиваючи в першу чергу всіх членів стоячи віддати честь памяти Леніна. При тому орхестра опери відіграла жалібний марш. Почесним головою академії вибрано очевидно Сталіна, до президії увійшли **(звертаємо ув. на чергу):** Сталін, Молотов, Каганович, Ворошилов, Каменев, Орджонікідзе, Косіор, Мікоян, Чубар, Постишев, Жданов, Петровський, Рудзутак, Ейхе, Дімітров, Тельман, Єжов, якийсь еспанець (ми чули тільки „Хозе") і Політбюро ЦКВПБУ. Всіх кандидатів, яких імена відчитувано зі сцени, авдиторія приймала оплесками. Ці оплески були сильніші або слабші. Імя Сталіна очевидно поднято довготревалими оплесками. З большевицьких діячів на Україні оплескувано сильніше Косіора, Постишева і Петровського, хоч останній був між ними — як бачимо зі спису — на сірому кінці.

Після відчитання довжезної привітної телеграми в російській мові до Сталіна з висловами страшної чолобитні виголосив реферат секретар ЦК КПбУ Попов. Треба обективно зазначити, що ввесь час лунала зі сцени виключно українська мова з виїмком тексту згаданої телеграми і деяких цитатів із Леніна в рефераті Попова, що були в російській мові.

Замітне, що саме в цей день помістила київська преса **лист,** що його 6. жовтня 1922 р. написав **Ленін до Сталіна.** В цьому листі заявляв Ленін, що російському великодержавному націоналізмові треба виповісти війну не на життя, а на смерть. Також Попов у своєму рефераті підкреслив особливо яскраво прихильність Леніна до національної самобутности українського народу.

ХТО Є НІБИТО „УКРАЇНСЬКІ ТРОЦЬКІСТИ".

У вівторок 26. ц. м. передавало київське радіо передовицю щоденника **„Комуніст"** про московський процес. У передовиці подано теж імена нібито „українських троцькістів". Ось вони: **Логин, Голубенко і Коцюбинський.** Вони то — мовляв — працювали над тим, щоб нарушити „священні кордони" великої СССР і віддати Україну під ярмо німців.

З уваги на те, що Коцюбинський і його товариші не станули тепер перед московським трибуналом, треба очікувати в короткому часі окремого процесу нібито „українських троцькістів".

В. Н-вич.

Катастрофальна повінь в Америці.

ЖЕРТВИ В ЛЮДЯХ.

НЮ ЙОРК, 26. 1. ПАТ. Білянс дотеперішніх жертв катастрофи повені обіймає 84 особи, що потонули, не числячи 15 вязнів, що втратили життя в часі заворушень у франкфуртській вязниці. Число бездомних зросло до 550 тисяч. Великий наплив води у стейті Тенісі побільшує розміри катастрофи.

ЕВАКУАЦІЯ НАСЕЛЕННЯ.

КАЇРО (стейт Ілінойс), 26. 1. ПАТ. Бурмістр міста видав відозву, що закликає всі жінки і діти **до евакуації, бо ціле місто буде залите водою.** Одинока, ще не залита водою дорога, переповнена автами та возами, що везуть жінки й діти в напрямі Ст. Люїс.

ФРАНКФУРТ (стейт Кентекі), 26. 1. ПАТ. Евакуують вязницю, в якій находиться 1.500 вязнів, перевозячи їх до казарм у Лексінгтоні.

В Люїсвіль заведено **винятковий стан** і приступлено до **евакуації населення.** 200.000 осіб є вже в безпечних місцях.

СІНСІНАТІ, 26. 1. ПАТ. Число жертв повені в долині Огайо дійшло сьогодні до 150 осіб, число людей без даху сягає 700 тисяч. Влада наказала **негайну евакуацію міста Федика** у стейті Кентекі, що числить 34 тисяч мешканців, а також міста Каїро у стейті Ілінойс з 13 тисячами мешканців.

ВОДА ПРИБУВАЄ ДАЛЬШЕ.

НЮ ЙОРК, 26. 1. ПАТ. Ріки Огайо і Місісіпі разом з допливами прибувають дальше. В Сінсінаті і Люїсвіль положення грізне. Повінь утруднює боротьбу з вогнем. Пожежа опанована в ночі, рано вибухла з більшою силою. 750.000 мешканців Сінсінаті **не має води до пиття.** Загальне число бездомних осіб у долині Огайо і Місісіпі переходить 500.000 осіб. **Вода прибуває дальше і число жертв зростає.** Досі стверджено, що згинуло 60 осіб, а тисячі людей є відтятих у домах. До утворених таборів приходять тисячі голодних і перемерзлих людей.

Гострий конфлікт уряду зі соймом.

НЕ ПОМОГЛИ ТРИ ПРОМОВИ МІН. ПОНЯТОВСЬКОГО.

В понеділок 25. ц. м. соймова буджетова комісія радила над новелею до декрету про господарку в державних лісах, яку зголосив пос. Дудзінський. Цю новелю розглянула і приняла окрема підкомісія всупереч волі мін. Понятовського. Тому справа опинилася знову в комісії, де її реферував пос. Дудзінський. Референт підкреслив, що: 1) не було державної необхідности при видаванні згаданого декрету; 2) декрет нарушив права сойму у справі контролі при буджетуванні й орудуванні державним маєтком. Проти першої тези ні міністр, ні ніхто з послів в комісії не виступав. Проти другої тези мін. Понятовський висунув аргументи технічного характеру. Референт осудив дотеперішню політику „банкрота" в державних лісах, себто витереблювання лісів. Тому підкомісія змінила постанови декрету згідно з внесками референта.

По промові пос. Камінського, який мотивував становище меншости, виголосив довшу промову мін. Понятовський, заявляючись в імені уряду за поправками меншости послів у підкомісії. По палкій дискусії міністр вдруге заявив, що поправки підкомісії у практиці годі буде виконати, теоретично недопускальні, бо сойм бере на себе справи, які належать згідно з новою конституцією до уряду.

По вияснениях референта промовляв ще раз мін. Понятовський в обороні свого становища. Всеж таки комісія більшістю 17 голосів проти 7-ох приняла всі поправки підкомісії.

Наша Служба Божа в Кембрідж.

Пишуть нам з Кембрідж:

В день Нового Року ст. стилю відправив о. Боський у латинськім костелі співану Літургію при збереженні всіх приписів українського католицького обряду. Вівтар у тім костелі не прилягає до східної стіни і це уможливило обряди з кадилом та обходами. Чудово був прикрашений проскомидійний стіл. Зпереду був прибраний матерією синього кольору, зверху вкритий вишиваним обрусом (робота „Українського Мистецтва" у Львові). Посередині горів трираменний срібний свічник — на середущім рамені замісць свічки червона лямпада. На краях престола уставлені були теж два срібні свічники. Перед середущим свічником стояв трираменний хрест, там теж стояли: чаша, дискос зі звіздою, вино і 5 просфор на срібній таці. На головному престолі церковнословянське євангеліє в золоченій оправі, напрестольний хрест і служебник, два малі ліхтарі по обох боках євангелія (крім шістьох великих на престолі). При вході до вівтаря уставлена була на поставнику ікона Божої Матери („Умиленіє" — кисти арт. М. Осінчука), якою в цей спосіб відмічений був наш іконостас. Перед цією іконою о. Боський відправив перед Літургією прийняті в нашім обряді молитви. Підіяконував д-р Бурмастер з Кембрідж. При Службі Божій збережено обряд теплоти св. Духа. На Службі Божій один вірний причащався. Після Служби Божої присутні цілували хрест і дістали антідорон.

На перший день Великодних Свят о. Боський заповів Службу Божу в Ліверпулі, яку відправить з українськими дяками з Манчестеру в новозбудованій лат. катедрі. У воскреснім тижні о. Боський буде правити ще раз Службу Божу в Кембрідж.

Тайний обіжник проти українців.

СЕЛО ТОПИТЬСЯ У БОЛОТІ.

В понеділок 25. ц. м. соймова комунікаційна комісія радила над проектом нового дорогового закону. Референт пос. Тун зголосив до законопроєкту низку поправок. З черги виголосив довшу промову міністр комунікації Ульрих підкреслюючи, що головною метою законопроєкту ввести однакові засади до організації дорогової адміністрації. Законопроект перекидає вдержання державних, воєвідських і повітових доріг у більших містах (виділених з повітових самоуправних союзів) на управи цих міст, в менших містах і по селах на повітові самоуправні союзи. Вони матимуть теж право накладати спеціяльний дороговий податок; його висоту устійнить закон. Міністр ствердив, що села у Польщі потапають у болотах і тому доконче слід приступити до будови доріг. Звернув увагу, що шарварок без доцільної організації може принести більше шкоди ніж користи і тому шарварком слід послугуватися дуже обережно.

Слід теж згадати, що підчас нарад над буджетом міністерства комунікації **пос. В. Целевич** осудив у довшій промові персональну політику цього міністерства. І так **при залізниці зредуковано тисячі українців і доведено до того, що нині в централі львівської залізничої дирекції на близько 750 службовиків є ледви 10 українців; на близько 500 відповідальних становищах служби руху нема ні одного українця. Українців послідовно поминають при авансах, від 1930. р. не приймають нових. Останніми роками вславився у львівській дирекції залізниць ворожим відношенням до українців начальник персонального бюра Мончка, якого за ріжні зловживання недавно арештували. В жовтні 1936. р. виповіли службу кільканадцяти залізничим робітникам українцям. Велике враження між членами комісії викликав тайний обіжник дорогового відділу львівської дирекції з дня 15. липня 1935. р., що його відчитав п. Целевич.** В обіжнику кажеться, що вимогою приняття до праці є римо-католицька релігія і польська національність. Пос. Целевич обговорив теж справу доставу для залізниць і виказав, що українські ремісники і промисловці, не зважаючи на найнижчі оферти, не можуть дістати праці. На залізниці працює 130.000 осіб і щороку приймають тисячі нових працівників. Приняття кількох українців інжинірів до служби ніяк не можна вважати за розвязання цієї важної проблеми права до праці українського населення на залізницях.

З черги **пос. Пеленський** розглянув справу будови і направу державних гостинців у Галичині підкреслюючи, що буджет не передбачує ні сотика на направу доріг і управильнення русла гірських рік. Регулюється виключно ріки на заході, а гірські карпатські ріки щороку роблять на 64 міл. зол. шкоди. Далі обговорив справу написів і оголошень на залізницях в українській мові. Залізниця є торговельним підприємством, яке ніяк не хоче зрозуміти, що працює на величезних просторах, замешкалих українцями. Не дає їм праці і думає, що українське населення можна зовсім легковажити. При кінці дав рішучу відправу пос. Єдинакові підкреслюючи, що спроваджені зі заходу ріжні елементи є дуже добрим підложам для ширення комуністичних настроїв.

Рука Г. П. У. в Парижі?

Вчора застрілив хтось у Бульонському ліску відомого журналіста Дмитра Новошина, натуралізованого москаля. Приятелі убитого заявили, що він мав звязки з Пятаковим і Сокольніковим, які тепер відповідають перед московським судом.

Начальний редактор щоденника „Ля Репюблік" заявив, що Новошин був його найліпшим співробітником і приятелем. „Еко де Парі" порівнює убивство Новошина з убивством Кутєпова.

В обороні рідної землі.

ДОБРОМИЛЬЩНА.

Віче в Кунові.

Дня 13. грудня м. р. відбулося в селі Кунові протестаційне протикольонізаційне віче. Головою вибрано п. Луку Подолика, заступником п. Олексу Сича, секретарем п. Миколу Антоха, господарів із Кунова. Реферував д-р Роман Кушнір. Учасників к. 200.

Віче у Волчі Долішній.

Дня 13. м. м. відбулося в селі Волча Дол. віче, на якому реферував д-р Роман Кушнір. Головою був п. Єронім Кріль, секретарем п. Мус. Семчишин, господарі з Волчі

Віче в Болозві.

Дня 13. м. м. відбулося в селі Болозва віче, якому проводив п. Хоцінський, секретарював п. Антін Хоцінський, господарі з Болозви. Реферував на вічу студ. Микола Ґец. Учасників 20.

Віче в Товарні.

Дня 13. м. м. відбулося віче в селі Товарні. Головою вибрано п. Стефана Панька, секретарем п. Лесика О., господарів з Товарні. Реферував студ. Микола Ґец. Учасників к. 80.

Віче в Княжполі.

Дня 15. м. м. відбулося віче в селі Княжполі. Головою вибрано о. Петра Дутка, заступником п. Дмитра Хацая з Княжполя. Реферував д-р Антоневич. Учасників к. 200.

Віче в Нанові.

Дня 19. м. м. відбулося віче в селі Нанові. Головою вибрано п. Стефана Ружила, секретарем п. Василя Ричака, місц. господарів. Реферував на вічу студ. Микола Ґец. Учасників к. 8

Віче в Стебнику

Дня 19. м. м. відбулося в селі Стебник віче, якому проводив Микола Микета, секретарював Гриць Ступка зі Стебника. Реферував Микола Ґец. Учасників к. 80

Віче в Смільниці.

Дня 20. м. м. відбулося віче в селі Смільниці. Головою вибрано о. Й. Бачинського, секретарем Осипа Гаталу зі Смільниці. Реферував п. Микола Ґец. Учасників к. 150.

Віче в Поляні.

Дня 20. м. м. відбулося віче в селі Поляні коло Хирова. Головою вибрано п. Івана Костин, заступником п. Михайла Пертка, секретарем п. Івана Сеньчишина, господарів з Поляни. Реферат виголосив інж. Галевич. Учасників понад 150.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Китайський уряд мають зреорганізувати; його головою буде, здається, б. суддя гаського трибуналу Ванг або міністр скарбу Сунг.

Турецький міністр Рушді Арас виїде 4. лютого до Міляна, щоби переговорювати з Чіяном.

Бразилійський найвищий трибунал рішив, що президентські вибори відбудуться 3. січня 1938.

Єгипетська армія збільшить до 3-ох літ свій чисельний стан з 11.000 на 20.000; та реорганізація коштуватиме 7 мільйонів фунтів. Піхотні курені збільшать з 800 на 1.000 вояків і утворять зм торизовані частини. Артилерія і кіннота зальшаться без змін.

Румунський король розвязав усі організації молоді. Їхні члени мають увійти до одної зунійфікованої організації молоді під командою корол

Абісинський негус запротестував проти швайцарського уряду, який визнав анексію Абісинії.

ПРАВНИЧА СТОРІНКА.

Промисловий податок.

II*)

Основа оподаткування.

Основою обчислення промислового податку для всіх підприємств і занять, за винятком вичислених в 8. ст., є оборот, що його осягнуло підприємство в кожнім податковім році. Ним є календарний рік (ст. 4).

Оборот у торговельних підприємствах.

Закон у ст. 5-ій і виконний розпорядок у §§ 18—34 подрібно устійнюють поняття обороту, від якого платиться промисловий податок. І так **у підприємствах товарової торговлі** чи пак професійного скупу з метою перепродажі в державі **оборотом**, від якого платиться податок, **є сума приходу брутто** за продані товари за готівку, заміняні або продані на кредит враз з приходом брутто з торговлі по ярмарках і торгах та прихід з достав: у підприємствах профес. скупу з метою вивозу закордон — вартість вивезених товарів (ст. 5. уст. 1, т. 1).

Прихід брутто — це належитість продавця з заключеної трансакції. Всяких провізій та інших винагород, що їх платить підприємство комісантам і посередникам, не можна відтягати з обороту цього підприємства, як торговельних коштів. Відсотків з дисконта векселя, що їх дістав продавець при продажі товару на вексель, не можна відтягати від приходу брутта і вони є оборотом від якого платиться податок. Не можна теж відтягати від приходу брутто відсотків, що їх дістав продавець при продажі товару на кредит без векселя.

Зате не належать до обороту від якого платиться податок, прольонгаційні відсотки і відсотки проволоки, що їх платять покупці товарів, якщо не заплатять в означенім речинці покредитованої ціни купна. Не належать теж до обороту гроші з продажі підприємства (продажна ціна), ні гроші з продажі частини майна.

Далі підлягають податкові — обороти з розпродажі запасу товарів при ліквідації підприємства. Платиться теж податок за товар, що його доставило підприємство за свій довг. Оподаткуванні підлягають суми з екзекуційної продажі на покриття зобовязань підприємства. Вивозове мито є частиною обороту, від якого платиться податок у підприємствах пофесійного скупу (§ 18).

В установах короткоречинцевого кредиту, в банкових домах, конторах виміни оборот складається з двох частин. Перша це сума побраних і належних відсотків, провізії, комісової винагороди та інших подібних винагород за чинитьби; друга — це зиск брутто з операцій чужими валютами, девізами, закордонними чеками і всякими вартісними паперами (ст. 5. т. 2 § 19).

В обезпеченевих установах (але не взаїмних обезпечень) — **оборотом** є повна сума побраних складок від річевих обезпечень; 1/10 побраних складок від обезпечень на життя і від випадків; від посередніх обезпечень (реасекурації) річевих — 1/4 побраних складок; в обезпеченнях на життя і від випадків — 1/40 побраних складок.

Додаткові складки з умови про обезпечення (на резервовий фонд) є частиною обороту, який підлягає оподаткуванні. Стемплеві оплати, що їх беруть обезпеченеві установи від обезпечених (не на основі обезпеченевої умови), не підлягають оподаткуванні.

В установах взаїмних обезпечень, які обмежують свою діяльність лише до своїх членів, оборотом є лише половина згаданих складок. Зате до обороту не вчисляється складок на пожежні сторожі (ст. 5, т. 3, § 20).

При самостійних роботах і доставах оборотом є сума приходу брутто за роботи і достави дійсно виконані у податковому році (ст. 5, т. 4. § 21)

В комісових, експедиційних, перевозових і комунікаційних підприємствах та торговельного посередництва оборотом є сума провізії, комісової винагороди та всяких інших винагород за чинитьби і послуги (ст. 5, уст. 5, §§ 22—26)

В усіх інших торговельних підприємствах оборотом є сума приходу брутто (ст. 5, т. 6. § 27).

Оборот у промислових підприємствах.

У промислових підприємствах (копальнях ..., вугілля), які видобувають або переробляють сирівці або продукують вироби з видобутих чи закуплених на власний рахунок матеріялів **оборотом** є сума приходу брутто за сирівці, півфабрикати і готові вироби, продані за готівку, на кредит і в заміну враз з приходом з продажі на ярмарках і торгах (ст. 5, т. 7, § 28).

У промислових підприємствах, які продукують вироби з чужих матеріялів — оборотом є заробіток брутто, себто повна сума винагороди за перерібку (ст. 5, т. 8, §§ 29 і 30).

В усіх інших промислових підприємствах оборотом є сума приходу брутто (т. 5 т. 9).

Оборот промислових і самостійних вільних занять.

Для промислових і самостійних вільних професійних занять (лікарів, дентистів, адвокатів, нотарів, інжинірів і т. д.) оборотом є заробіток брутто. Видатки за клієнтів і на їх рахунок, напр. стемплеві та судові оплати від подань і писем, не підлягають оподаткуванні, якщо платник з них вирахується перед своїми клієнтами і докаже їх заплату та вирахування (ст. 5. т. 10, § 32).

Канцелярійні видатки підлягають оподаткуванні (ст. 5. уст. 2. § 32).

Що не є оборотом?

Внутрішні обороти промислових і торговельних підприємств, себто видання товару чи предмету з одного відділу чи підприємства до другого, але того самого підприємства — не є оборотами від яких платиться податок.

До обороту промислових підприємств не зачислюється усяких консумційних податків від товарів, **що їх продукують** ці підприємства. Не вчислюється теж податку від вистав і готелевого податку, оплат від карт до гри та всяких інших податків, які можуть обтяжити оборот (ст. 5. уст. 3).

З основ оподаткування відтягається кошти перевозу та обезпечення товарів, звороти товарів, боніфікації і сконта та прольонгаційні відсотки при кредитових трансакціях (ст. 5, уст. 4, § 34).

Форма і висота податку.

Промисловий податок платять усі підприємства і заняття, за винятком вичислених у ст. 8 і 9 у формі:

1) **промислових свідоцтв;**
2) **податку від обороту** (ст. 6).

Висота податку від обороту сягає від 1,2% до 3% від оборотів (ст. 7)

Лише промислові свідоцтва.

Промисловий податок лише у формі промислових свідоцтв платять: 1) підприємства мандрівної торговлі; 2) підприємства ярмаркової торговлі; 3) помічники, які подорожують (комівояжери), інспектори й агенти обезпеченевих товариств, комунікаційних, перевозових, кредитових підприємств; 4) підприємства, які видають щоденники та інші періодики; 5) робітні і ремісничі заняття, візники, фірмани, рибальство, якщо веде їх власник при допомозі лише одного члена родини. Крім того ремісник мусить мати ще ремісничу карту. (ст. 8).

Лише податок від обороту.

Промисловий податок лише у формі податку від обороту платять самостійні, вільні професійні заняття: лікарі, дентисти, ветеринарі, адвокати, нотарі, архітекти, інжинери, інші техніки та інші вільні професійні заняття, що їх устійнить міністр скарбу, в порозумінні з відповідним міністром (ст. 9).

м-р м. х.

*) Гл. „Діло" ч. 7 з ц. р.

Уряд заповідає управильнення справи емеритур.

НОВА ЗАГРОЗА ДЛЯ ЕМЕРИТІВ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН.

Минулої середи, 20. ц. м. соймова бюджетова комісія розглядала бюджет емеритур і рент, про що читачі „Діла" вже знають. Одначе не від речі буде пригадати ще раз головні думки і **резолюції** пос. Остафіна, бо **з них виринає нова загроза для українських емеритів**. Отже референт підкреслив, що відклики емеритів до трибуналу в Газі чи до Женеви зі жалобами на польську державу вважає негромадянським і безпідставним поступком, бо всі зобовязання держави у справі емеритур приняли законодатні установи добровільно. В Польщі не було Державного Емеритального Заведення; до 1923. р. не стягали ніяких складок на емеритури; цей обовязок наложив щойно закон з 1923. р. Легкодушне, передречинцеве звільнювання зі служби, легкодушне дочислювання літ, потрібних до повної емеритури, довели до непомірного зросту видатків на емеритури (в 1924. р. — 33.6 міл. зол., в 1935/36. р. уже — 172.5 міл. зол.). Референт підкреслив, що м. р. майже 75% осіб, висланих на емеритуру, не мало 55 літ життя. Ця армія молодих емеритів втискалася на ріжні посади, що викликувало нездоровий відрух між безробітними і між молодю, яка не могла знайти заняття. Опісля зголосив такі резолюції: **1) покликати окрему комісію до провірення служби кожного емерита індивідуально, а безперечно знайдуться між ними такі, які не мають права до емеритури з причини ділання на шкоду польського народу;** 2) піддати новим лікарським оглядинам усіх молодих емеритів і здорових привернути до служби; 3) скасувати декрет з 22. листопада 1935. р. Вкінці заявив, що зголосить законопроєкт у справі скасування цього декрету і поставив такі внески: 1) скасувати декрет, який зачислює лише 3/4 літ служби в б. займанщинах і привернути їм повні літа служби; 2) змінити постанови емеритального закону так, що якщо дохід з емеритури і з нової посади буде вищий від платні на державній службі разом з додатками — то слід емеритуру зменшити, щоб доходи з емеритури і нової платні взяті разом не перевищали 400 зол. місячно; 3) на емеритуру можна вислати лише тоді, коли лікарська комісія признає 50 прц. нездібности до праці і 4) коли хтось без власної вини втратить 95 прц. здібности до праці, тоді дочислення 10 літ до емеритальної вислуги залежатиме від свобідної оцінки влади.

По дискусії віцеміністр Гродинський заявив у своїй промові, що видано строгі доручення, які виключають передчасне висилання на емеритуру. **Міністерство скарбу опрацьовує тепер новий закон про платні державних урядовців і новий емеритальний закон. Їх предложать соймові в черговій сесії.** Віцепрем. Квятковський заявив, що пропозиції референта, піддержані однозгідно комісією, отвирають дорогу до правильного полагодження цієї справи. Хоч оптимістичні бюджетові обчислення пос. Остафіна насувають деякі сумніви, проте при рівновазі бюджету матиме змогу поладнати цю справу позитивно. Всі резолюції референта приняла буджетова комісія і вони будуть вказівкою для міністерства скарбу при редагуванні нового емеритального закону. Безсумніву ці резолюції є поважною загрозою втрати емеритур для емеритів національних меншин, бо кожного можна підтягнути тут під рубрику, що „ділав на шкоду польського народу". Зрештою про це напевно подбають низові органи адміністраційної влади та численні польські організації на українських землях у Польщі.

Василь Заназар.

В яких речинцях поштові уряди протестують векслі?

На основі вияснення міністерства справедливости у справі інтерпретації статтей 44. і 72. вексельного закону з 28. квітня 1936. р. (Д. З. ч. 37. поз. 282) міністерство пошт і телеграфів видало таке доручення поштовим урядам та агенціям: Векслі, виставлені по 30. червні 1936. р., платні в означенім дні, або в якімсь часі по даті чи після предявлення, слід протестувати в однім з двох звичайних днів по даті платности. Одночасно міністерство вияснило поштовим урядам що днем платности слід уважати речинець, означений на векслі. Якщо речинець платности припадає на свято, тоді днем платности є найближчий день по святі. Ось тому перший з трьох звичайних днів, в яких слід предложити вексель до заплати буде в кожному випадку вільний від протесту. Зате протест на випадок не заплати векселя можна буде зладити у двох чергових звичайних днях.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

ЯКІ БУВАЮТЬ ЛЮДСЬКІ ЗАКЛАДИ.

ЖІНКА, ЯКА ЗЛАДИЛА КАРТОТЕКУ ПРИСТРАСТЕЙ.

З дверей прибережного ресторану в Руені
вилетіло раптом з галасом двох підпитих добро-
діїв. Замашистий господар і його помічник ви-
конали це завдання з таким завзяттям і з такою
докладністю, що оба пияниці „причалили" аж на
протилежній стороні вулиці. За ними вибігла
дрібними, граціозними кроками молода елеґант-
на жінка. Незвичайно зацікавлена і стурбована
присіла вона коло обох пияничок на пішеході і
звернулась до них пестливою жіночою хитрістю:
— Алеж панове, ви ще не дали мені своїх під-
писів...

І підсунула обом під сам ніс записаний папір
намагаючись ріжними способами намовити їх,
щоб вони його підписали.

50 ХВИЛИН НА ОДНІЙ НОЗІ.

Хтож вона ця гарно одягнена молода жінка?
Невже кишенева злодійка, яка шукає для себе
жертв у прибережних кнайпах? Чи може торго-
вець наркотиками з гарним дівочим личком? Ні.
вона збирає ріжні оригінальні заклади. Вона фа-
ховець у цій ділянці і є знавцем найбільшої люд-
ської пристрасти — закладів. Її імя Анета Марен
і вона ходила по прибережних кнайпах, щоб ви-
ловлювати найцікавіші заклади. Цим разом по-
велось їй підслухати заклад двох добродіїв,
старшого індійського моряка і його товариша,
як вони зробили справді дивовижний заклад:
— Закладаюсь, — заявив старий — що ти не
зможеш стояти 50 хвилин на одній нозі.

Ще заки молодший дав якунебудь відповідь,
до розмови вмішалася Анета:
— Дозвольте, панове, що я ваш заклад за-
протоколую, а ви його підпишете.

У відповідь на свою давну пропозицію почу-
ла вона вибух сміху всіх присутніх гостей. Одна-
че це її зовсім не стримало. Зі швидкістю довго-
літньої вправи почала вона записувати щось у
своїм записнику, відтак вирвала листок і пода-
ла обом до підпису, але запізно. Бо оба пияниці
почали за той час чимраз дужче лаятись і бра-
лись уже навіть до бійки. Тепер господар і його
помічник викинули їх без ніяких короводів на
вулицю. Молода красуня вибігла за ними на ву-
лицю і таки добула потрібні їй підписи, але аж у
власнім мешканні, куди відвезла їх покликаною
дорожкою. Це не був уже перший випадок, що
вона відставляла до власного мешкання ріжних
пяних волоцюг і зайдиголов просто з вулиці або
з підозрілих ресторанів, щоб роздобути від них
тільки потрібні підписи під протоколами їх за-
кладів.

МАЙНО ЗІ ЗАКЛАДУ.

На думку зладити архів найріжнородніших
закладів, впала Анета ще того дня, коли сама за-
вдяки закладові стала багатою людиною. Як мо-
лоде, але запопадливе й енергійне дівча працю-
вала Анета Марен в одному найбагатшому па-
рископу магазині мод. Одного вечора мала во-
на те щастя, що післали її до одної відомої з екс-
центричних забаганок молодої міліонерки з ве-
личавою суконею. Молода міліонерка вичікувала
схвильована у гостинниці на сукню. Анету стрі-
нула вона з неоправданими заметами, що вона
приходить запізно. Одягнула сукню і кинулась
із голосним плачем на ліжко. Величава сукня,
архитвір найліпших кравецьких мистців лежала
на міліонерці погано, хоч вона відбула вже без-
ліч проб і поробила ріжні завваги, які фірма не-
гайно полагоджувала. Між міліонеркою, яка по-
кладала великі надії на той вечір, і кравчинею
розіграласъ плачлива сцена. Кравчиня засилила
голку і почала холоднокровно поправляти сук-
ню. Побачивши це схвильована міліонерка ви-
бухла:

— Закладаюсь за 10.000 долярів, що ви тут
сьогодні нічого не порадите і я не буду могти
нині вечором вийти.

Молода француженка усміхнулась і витяг-
нула ґраціозним рухом до міліонерки руку і
прибила заклад. Відтак здіймила сукню з мі-
ліонерки і з найбільшим спокоем забралась до
роботи. Коли по пів годині міліонерка знову
спробувала сукню, почала засипувати Анету
щирими і галасливими подяками з відомою
американською балакучістю.

Другого дня рано дістала Анета чек на
10.000 долярів. Молода кравчиня побігла не-
гайно до гостинниці, кажучи, що не брала за-
кладу серіозно, але американка заявила, що
всі свої програні заклади платить і що мину-
лого вечора зовсім свідомо заложилась, тому
10.000 долярів є безсумнівною власністю Анети.
Зарадність молодої кравчині врятувала амери-
канці вечір, від якого залежала доля міліонер-
ки, бо на бенкеті заручилась вона зі своїм ко-
ханим.

НАЙЦІКАВІШИЙ АРХІВ СВІТУ.

Незвичайно цікавий і оригінальний архів,
що його зібрала Анета Марен, відкупив неба-
ром за добрі гроші один австралійський уче-
ний. Він, психольоґ по званню, аж за голову
схопився, коли переглянув деякі протоколи
дивовижніх закладів. Двох багатих китайців
запаморочених під впливом опію, заложилось,
хто з них за десять хвилин найбільше прокло-
нів вискаже. При тім в умові закладу було по-
дано, що кожний проклін мусить бути інший.
Обчислювання проклонів відбувалось на під-
ставі ґрамофонових плит, на які награли оба
китайці свою правдиву орієнтальну краснорічи-
вість. Ще більше дивовижній і заразом тра-
ґічний був заклад двох американських боксе-
рів, які заложились хто з них довше видер-
жить тренінґ скоків на мотузку. Той, хто про-
грає, мав виплатити своєму партнерові 5.000 до-
лярів. Після кільканацять годинного скакання
один із боксерів повалився мертвий до долу.

Свій архів зібрала п-і Анета Марен по ріж-
них ресторанах, каварнях, касинах, клюбах,
картярнях і т. д. Архів не тільки цікавий, але
єдиний у цілому світі, бо нікому ще досі не
стрілило до голови реєструвати людські закла-
ди, які є безсумніву незвичайно поширеною
людською пристрастю.

Новий тунель крізь Альпи.

Від довшого часу плянують будову нового тунелю крізь Альпи. Такий тунель конечний, коли зважимо, що сімпльонський тунель призначений виключно для залізничої комунікації. Зате автобуси і авта не мають ніякого тунелю, який скорочував би дорогу з півн. Італії до Швайцарії.

Ті умовини приневолили конструкторів опрацювати відповідний плян і поробити відповідні поміри під Мон Блянк. Кошти будови цього тунелю обчислюють на більше як 2 міліони швайцарських франків. З ріжних плянів заслуговує на увагу проєкт інж. Расена, француза, який мешкає постійно у Брін. Його проєкт передбачує будову величезної автостради, яка веласб з Аости до Орсієр. Автострада вестиме довгим луком довкруги Ст. Ґотард і даватиме туристам змогу оглядати прегарні краєвиди, красу спадистих гірських узбіч і могутніх верхів. Міжнародня комісія в Базель приступить небаром до докладного розгляду плянів і проєктів. Як інформує швайцарська преса в першій половині січня створився в Базель синдикат з міжнародніх капіталістів, який поставив собі головним завданням реалізацію тунелю для безпосередньої комунікації Італії зі Швайцарією.

Останнє бажання воєнної жертви.

Дивний похоронний похід переходив недавно вулицями англійського міста Гайгейт. Ховали покійника на прізвище Едвард Кітсон. Безпосередньо за караваном їхало авто покійника, яким кермував його брат.

Едвард Кітсон, який помер у 43. р. життя був одною із жертв світової війни. Підчас боїв, відморозив він собі в окопах обі ноги. Одну ногу мусіли йому ампутувати, а в другій повідрізувати всі пальці. Кітсон говорив завсіди, що найкращим його приятелем є авто, яким їздив кожного дня на кількагодинні прогульки в околицю. У своїм завіщанні висловив Едвард Кітсон побажання, щоб у похороннім поході його авто їхало безпосередньо за караваном, так як за домовиною вояка ведуть його вірного коня. Очевидно, що останню волю небіжчика виконали. У похоронах Кітсона взяли участь майже всі мешканці містечка. Своє авто полишив покійник братові.

ТАЄМНИЧА КРАДІЖ В БУДАПЕШТЕНСЬКІМ МУЗЕЮ.

Перед кількома місяцями вломився хтось до музею Віґіязо в Будапешті. Таємничі злодії вкрали дуже багато ціних збірок і вартісних експонатів вартости 100.000 пенґе. Слідство тривало дуже довго і закінчилось сензаційним вислідом, який сильно обтяжив директора музею д-ра Юрія Льоборарі. Поліція ствердила, що цієї ночі коли трапився влом в музеальних салях був тільки директор Льоборарі. Ревізія, що її перевели в мешканні директора, підтвердила тільки підозріння, що його набрала поліція на підставі вислідів слідства. Директор мешкав в прегарній палатці, побудованій в бароковім стилі, недалеко музею. В ґабльотках і сейфах сховав директор музею всі вкрадені предмети. Підчас слідства директор відпекувався рішуче від крадежі, заявляючи, що найдені в нього предмети взяв він до наукових праць. Д-ра Льоборарі арештували і небаром відбудеться сензаційний процес.

Арештування директора музею викликало в будапештенських колах величезне враження. Як подають деякі мадярські часописи, до слідства є вмішаних кілька торговців антиками, які закупили багато ріжних дорогоцінних і вартісних предметів, які походили з крадежі.

—o—

АЛІБІ НА ЗАМОВЛЕННЯ.

При одній спокійній вуличці Неаполю міститься малий ресторан, якого власником є італієць Лючіо Камбарі. Перед кількома днями його арештували під замітом, що він вів темне бюро для достави відповідного алібі.

Поліція перевела слідство і переконалась що це бюро достави алібі істнувало вже від кількох літ і приносило помисловому підприємцеві величезні приходи, бо має він в Неаполі прегарну надморську віллю, два авта-лімузини і люксусовий яхт. Бюро Лючія Камбарі мало постійно кільканацять осіб-свідків, яких на замовлення доставляли кожночасно до суду, де вони зізнавали під присягою так, як треба було. За минулий рік аж до цієї пори зізнавало більше, як 50 фальшивих свідків перед судом. Клієнти бюра достави алібі платили за „вигоду" солені гонорарі.

—o—

ЕЛЄКТРИФІКАЦІЯ ЕСКІМОСЬКИХ МЕШКАНЬ.

Канадійські часописи пишуть, що від січня ц. р. скріплено силу арктичних електрівень, які доставляють електричний струм до підбігунових околиць. З нагоди урухомлення нових відбірних стацій і розбудови електричної сітки радіостація в Онтеріо надала безпосередній репортаж з ескімоських мешкань. Заінстальовані в мешканні ескімоса мікрофони передали на канадійській хвилі важний мент із життя мешканців підбігунових околиць — хвилину, в якій засвітили в ескімоських домах перший раз електричне світло. Замісць смолоскипів засвітились у сінях ескімоських домів електричні жарівки. Ескімоси привитали цю новинку з правдивим вдоволенням.

—o—

ВУЛЬКАН НА ПРОДАЖ.

В республиці Гондурас, як повідомляють французькі часописи, є на продаж вулькан. Малим вульканом, який лиш час до часу вибухає і покривається тоді густими хмарами диму, зацікавилось одно каліфорнійське підприємство, яке звернулось до гондураського уряду з пропозицією відкупити вулькан для експльоатації. Невідомо, як до цієї справи поставиться уряд Гондурасу і чи вкінці прийде до купна і продажі. Цікаво також як каліфорнійське підприємство думає використати вулькан?

—o—

ВСЕСВІТНІЙ РЕКЛЯМОВИЙ КОНҐРЕС.

Підчас париської світової виставі відбудеться крім інших всесвітніх зїздів також III. всесвітній конґрес реклямового промислу, що його організує французька секція континентального союзу реклями.

На конґрес, який відбудеться в днях від 2—10. липня ц. р. приїде мабуть 4.000 діячів реклямового промислу з усіх сторін Европи і також з Америки. Американська делеґація буде складатись із 2.000 людей.

—o—

За зміну ворожої політики проти українців на шкільному відтинку.

Становище уряду до зміни мовного закону буде вихідною точкою у справі нормалізації.

Читачі „Діла" вже знають, що в дискусії над буджетом міністерства освіти промовляли пос. **В. Целевич** і пос. **З. Пеленський.** Нині подаємо короткий зміст цих промов з огляду на вагу порушених справ.

Пос. В. Целевич навязав до заяви міністра освіти, який у відповідь сен. Луцькому заявив м. р., що „раз простягнена рука не повисне в повітрі". На жаль нормалізація польсько-українських взаємин заломлюється саме на шкільному відтинку. Українці видвигнули низку постулятів, з яких лише один сповнено, а саме принято на посади 100 учителів і 50 на безплатну практику. Ці сумні відносини ілюструє найкраще неполаднана справа термінольоґії, яка є для нас престіжевою. М-ство освіти заплутує справу, бо в свому новому розпорядку називає українські ґімназії на Волині українськими, в Галичині „руськими". Це дразнить українські маси. Далі обговорив справу двомовних написів на вселюдних і середніх школах. Заявив, що **лемківський буквар** є провокацією української нації. До того написаний незрозумілою для нікого мішаниною ріжних мов і на одній сторінці має аж 100 всяких помилок. Населення протестує проти лемківського букваря і проти мовного закону Грабського, який довів до знищення українського шкільництва. Він є неморальний з огляду на утраквізацію та з огляду на спосіб переведення шкільного плебісциту. Вже прем. Бартель заповідав у 1928 р. зміну цього закону, але на жаль він обовязує до нині. Міністр освіти теж не сповнив своєї обіцянки у цій справі. Тому українські посли виступили з ініціятивою. Становище уряду і законодатних установ у справі законопроекту пос. Великановича буде мірилом відношення до українського питання і буде вихідною точкою у справі нормалізації на шкільному відтинку. Промовець ствердив теж, що майже всі поляки учителі, які вчать українських дітей, не знають української мови. Це недопускальне. Підкреслив, що шкільна адміністрація, зокрема львівська шкільна кураторія ставиться дуже вороже проти українців і не має ніякої програми шкільної політики до українців. Теперішній куратор ставиться більш вороже до українського шкільництва як його попередники. В кураторії панує повний хаос і самоволя поодиноких референтів. Шкільні інспектори, нпр. у Станиславові і в Тернополі, провокують українське населення. Шкільна влада свідомо не установляє катехитів греко-кат. обряду. Щобільше — в кількадесяти випадках відобрала нашим священикам право навчання релігії у народніх школах протизаконно або без переведення дисциплінарного слідства. Далі промовець навів численні факти змушування української дітвори до польської молитви. Польське вчительство забороняє українським дітям уживати поздоровлення „Слава Ісусу Христу" і змушує говорити „Цалуєн рончкі пані", або „До відзеня, пані". До того в кілкадесятьох випадках учителі тяжко побили, навіть на смерть, українські діти, а влада полагоджує дуже пиняво такі справи.

Закон про оснування українського університету не виконаний до нині, катедра української літератури у Львові теж не обсаджена. Якби в такому темпі поладнували справу далі, то український університет повстав би за два століття. Українські катедри у Варшаві і Кракові не мають можливости розвитку, бо не створено при них ні адюнктів ні асистентів. Міністр освіти не відповів навіть на письмо Митрополита Шептицького у справі признання Богословській Академії у Львові прав приватної високої школи. Вкінці промовець спинився на неприйманні українців у високих школах на такі виділи як медичний, дентистичний, фармацевтичний, технічний, обговорив справу шкільних програм і недопущення „Світу Дитини" та інших дитячих видавництв, як „Дзвіночка" і „Нашого Приятеля" до вселюдних шкіл та ствердив, що на шкільному фронті без змін.

Пос. З. Пеленський спинився довше над невиконанням закону з 26. вересня 1922 р. про український університет і нечуваним легковаженням української науки. Воно проявляється у тому, що Н. Т. Ш. у Львові дістає смішно малу квоту грошей підмоги тоді, як польські наукові установи дістають сотні тисяч золотих підмог від міністерства освіти.

Проти польонізації української шляхти.

У дискусії над буджетом міністерства військових справ виголосив довшу промову пос. **В. Целевич.** Промовець пригадав заяву Української Парляментарної Репрезентації з м. р. і підкреслив, що українці стоять дальше на становищі згаданої заяви. Виказав, що назва „Фонд Національної Оборони" не відповідна та обговорив низку конкретних справ, а саме неприймання українців до військових шкіл, карання українців кільканацятиденним арештом за вживання при бранці української мови (у Теребовлі, Камінці Струмиловій і Рівному), невписування у військових книжечках у рубриці „народність" слова „українська" не зважаючи на домагання заінтересованих сторін. Недопускають теж українців адвокатів до військових оборон. Духовна опіка над вояками української національности з огляду на малу кількість греко-католицьких (8) і православних (6) військових парохій зовсім недостаточна і тому слід збільшити кількість парохій. Далі обговорив справу статутів, одностроїв і правильника українських спортових товариств: „Лугу", „Сокола" та „Українського Спортового Союзу" і неприхильне становище до цієї справи уряду фізичного виховання.

Опісля порушив справу культурно-освітньої праці у війську та недостачу українських інструкторів і українських книжок у військових бібліотеках. Вкінці обговорив справу українських авдицій в радіо та вказав, що слід протиділати большевицькій пропаґанді шляхом радія. Далі промовець рішуче виступив проти творення шляхотської сотні при перемиському полку. Така поведінка є суперечна з конституцією, яка знесла стани і шляхотські титули і вкінці втягає військо в політику.

Пятаков і товариші перед судом.

В третому дні розправи зізнавав свідок Логінов, арештований за опозиційну діяльність. Цей свідок доказував, що Пятаков ще в 1917 р. виступав проти Леніна. **Підс. Богуславський,** який кермував дезорґанізаційною акцією на Сибірі, каявся і намагався доказати, що то покаяння є виключно випливом духового процесу.

Підс. Дробніс, керманич дезорґанізаційної й диверсійної акції в кузнецькій окрузі, зізнав м. ін., що **б. совітський амбасадор у Парижі Раковський знав про істнування орґанізації Троцького й про директиви в справі стосування терору.** Ця заява підсудного викликала сильне враження, бо Раковський тепер займає становище предсідника совітського Червоного Хреста. Кажуть, що його тепер арештували.

Підс. Муралов, б. командант московської воєнної округи признався до терористичної діяльности в зах. Сибірі. Він — мовляв — дійшов до висновку, що він, старий большевик дав втягнутися до тієї злочинної акції, перелякався, що його імя може стати для нащадків символом контрреволюції і тому тепер рішив виявити всю правду.

Підс. Шестов, член терористичної орґанізації в Кузбасі, признався, що постачав інформації про сов. промисл німцям. В Кузбасі йшла диверсійна й саботажна акція проти стахановського руху; в 1935 р. було 60 пожеж, продукція вугілля впала на 50 відс.

Інж. Строїлов не признається до приналежности до якоїсь партії. До заговору його **втягнули німці.**

НАПЕРЕДОДНІ ДАЛЬШИХ ПРОЦЕСІВ.

У звязку з процесом Пятакова вже тепер домагаються, щоби потягнути до судової відповідальности Бухаріна і Рикова та інших з групи т. зв. правої опозиції. Можна припускати, що по процесі Пятакова і тов. відбудеться процес членів правої опозиції.

Роковини 22. січня.

22. СІЧНЯ У КЛЮБІ УКРАЇНСЬКИХ ЕМІГРАНТІВ У ЛЬВОВІ.

Українська політична еміграція у Львові відсвяткувала день 22. січня святочними сходинами. У привітних кімнатах Клюбу Українських Емігрантів зібралися численно політичні еміґранти та кілька осіб галичан. Сходини відкрив короткою промовою голова відділу Центрального Комітету полк. Олександер Кузьмінський. З черги інж. Антін Романенко виголосив дуже змістовний реефрат, у якому представив коротесенько хід наших визвольних змагань та доказував, що живучі ще тепер колишні борці за волю Батьківщини не скапітулювали, тільки замінили кріси невсипущою працею на всіх ділянках народнього життя, передовсім у ділянці господарській та кооперативній. Чи не найбільшою атракцією вечора були деклямації двох юнаків: маленького 5-літнього Святослава Трохименка та 14-літнього Любомира Овсієнка. Малий Славчик продеклямував дуже гарно вірші „Базар" і „Казка", що йому їх мама прочитала з „Дзвіночка". У блакитних шараварах, у вишиваній сорочині та з миленькою усмішкою на гарному личку він просто чарував присутніх. Прегарно вивязався зі свого завдання Любчик Овсієнко, що з правдивим талантом продеклямував „З Воскресних Днів" Олеся Герота. Наприкінці Г. Савчукова дуже гарно віддеклямувала „Золотий Гомін" Тичини. Відспіванням нац. гимну покінчилося це направду родинне свято.

Л. К.

СВЯТО 22. СІЧНЯ В ТОВАРИСТВІ ДОМОГИ ЕМІГРАНТАМ У ЛЬВОВІ.

В суботу 23. січня в помешканні Українського Товариства Допомоги Емігрантам з України у Львові (Ринок ч. 10) відбулося врочисте засідання Управи Т-ва й запрошених гостей з нагоди роковин проголошення самостійности України. Засідання відкрив голова А. Петренко, після чого реферат про значіння 22. січня в історії української політичної думки виголосив Вол. Дорошенко. По рефераті забирали голос: письменниця Галина Журба, проф. Василь Сімович та Андрій Жук, які поділилися з присутніми своїми спогадами про події, звязані з актом 22. січня у Києві й за кордоном (між ін. у таборах полонених). З нагоди свята зібрані склали на будову Українського Музею Визвольної Боротьби України у Празі 33 зол.

РОКОВИНИ 22. СІЧНЯ У ПЕРЕМИШЛІ.

В роковини проголошення незалежности Української Держави і соборности всіх українських земель відбулася заходом Українського Громадянського Комітету в Перемишлі в салі Народнього Дому 22. січня ц. р. святочна академія. На скромну, але дбайливо виведену програму зложились: бадьоре вступне слово д-ра Загайкевича Володимира, змістовний і добре опрацьований реферат студ. Вітошинського Бориса та хорові продукції, що їх виконали хори: жіночий під батутою п. Зубрей Ірини і мішаний під батутою проф. Вітошинського Володимира. Академія пройшла з повним успіхом та в усіх учасників скріпила віру й надію у краще завтра.

Чергового дня о. пралат Ґмитрасевич відправив в год. 8. у катедральній церкві Службу Божу, підчас якої співав мішаний хор під батутою проф. Вітошинського.

І на академії і на Службі Божій перемиського громадянства було обмаль. У Перемишлі від цілого ряду літ це небувале. Можливе, що причиною — мороз.

К—к.

ДИМІСІЯ ВІЦЕМІН. КАВЕЦЬКОГО.

При кінці січня ц. р. відійде з міністерства внутрішніх справ віцемн. Кавецький, який кермував 16 років як перший віцемiністр справами безпеки у Польщі. На його місце прийде директор політичного департаменту цього міністерства Пацьорковський, колишній міністр суспільної опіки. Він в останньому часі близько співпрацював з полк. Коцом над зладженням програми нової політичної партії.

—o—

НЮ ЙОРК ЗАГРОЖЕНИЙ СТРАЙКОМ ЕЛЄКТРІВНІ.

100 робітників окупувало електрівню, що обслуговує 47 трамваєвих ліній у Брукліні та 10 підземних і надземних залізничих ліній між Брукліном і Ню Йорком та загрозили, що унерухомлять електрівню, коли дирекція не прийме до служби 2-ох видалених робітників. Президент Ню Йорку відмовився інтервенiювати.

Що даш Рідній Школі нині,
Те даєш своїй дитині!

ПРОТИНІМЕЦЬКА ПРОМОВА ЧЕРЧІЛЯ.

На бенкеті торговельної палати в Лідс виголосив Черчіль промову, в якій звернув увагу на загрозу німецьких зброєнь для мира. Він не думає, щоби німці хотіли напасти на Англію, але уважає, що В. Британія мусить стати могутньою інтервенційною силою проти всіх диктатур — як лівих, так і правих.

—o—

Ревія моди.

В понеділок, 25-го ц. м. відбулася у салі Театру Ріжнородностей „ревія моди“, уладжена кравецькою кооперативою „Труд“. Показ модерних строїв був дуже ріжноманітний. Одяги пристосовано гармонійно та індивідуально до модельок і це теж вимагало чималого вкладу праці. Сукні доповнено капелюхами фірм Бережницької, „Міки“ і „Маку“, квітами фірми „Мак“, футрами, пелеринками, лисами і зарукавками із фірм Глушевський і „Хром“ та рукавичками і шаликами з фірми „Базар“. Високо-культурне і наскрізь естетичне враження, яке зробила ревія, завдячуємо в першій мірі п-і Елі Олесницькій. П-і Е. Олесницька довела робітню „Труд“ невтомною працею на високий рівень. Завдяки їй „Труд“ став „модною“ кравецькою робітнею. Розвиток „Труду“ видний теж по куди багатшому перегляді суконь в порівнанні з минулими роками. По милій конферансієрці п-і Голіцинської почався показ моди, переплітаний танковими та співочими продукціями.

Вичисловати поодинокі тоалети, що ми їх бачили на ревії, забралоб забагато часу. Можемо тільки зазначити, що було їх понад шістьдесять та що всі без виїмку були з великим смаком дібрані і виконані. Побачили ми все від раннього убору, від піжам і шляфроків, до великих вечірніх і балевих тоалет. Навіть уже деякі весняні комплети і сукні доводилось бачити. Найслабше були заступлені плащі: з них — один тричвертевий з гуцульського білого битого сукна заслуговував на особливу увагу. Характеристичні напрямки цьогорічної моди, також у майбутньому (весна і літо 1937) це багаті здебільша буфасті рукави, у ріжних відмінках, ріжних драпувань і комбінацій, як також ріжної величини (зовсім довгі, тричвертеві і цілком короткі). Рівнож останнім „криком моди“ це ефектовні „касаки“ в усіх відмінах, від короткої вечорової блюзочки до фраку і довгої туніки. В більшости безрукаві балеві сукні мають, як доповнення, обовязково пелеринку з струсиних пер або футряні легонькі накидки і трени. Квіти грають велику ролю і знаходять широке застосування; придержують іноді удрапування суконь на долині, творять буфасті рукави і т. п. Домінуюча краска на вечір чорна. Чорну сукню доповнюють ріжноколірові — здебільша ясні ліля — касаки. Також на чорному тлі бувають мальовані або ткані золотисті взори. Пополудневі та малі вечорові сукні значно коротші. Балеві й надальше зовсім довгі. Особливу увагу із численних прегарних суконь звертала на себе весільна тоалета і дуже багаті та ефектовні балеві сукні. Між ними бачили ми теж індивідуально пристосовані прегарні стилеві грецькі строї. Одинока хиба вечору було те, що модельки не виходили на якесь підвищення і через те не можна було бачити долішньої частини сукні чи обуви, та й взагалі дальші глядачі були покривджені. Зрештою, хоч модельки не були „фахові“ — їх добір був надзвичайно щасливий та давав глядачам справжню естетичну насолоду. Факт, що в ролі модельок виступили цим разом самі панночки з товариства, з відомих інтелігентських домів, — добре свідчить однаково про фірму „Труд“ як і про зрозуміння сутнього значіння того роду імпрез.

На мистецькі точки, що переплітали показ суконь, склалися два танкові виступи солісток Нижанківської і Соколовської та один спільний виступ (тріо) названих пань разом з п-ою Стрільчуківною (ефектовний вальс, із чудовими сукнями, прибраними струсиними перами й такими-ж вахлярами, помислу п-і Е. Олесницької та роботи „Труду“). До танків грав м-р Кос. Бурю оплесків викликав хор жіночих певелерсів, квартет „Богема“ під орудою п. Балтаровича. Виступ п-і Ст. Надоаґи стояв під знаком треми і мабуть перестуди; акомпаніював дискретно д-р Б. Кудрик.

Увесь, ревію залишив надзвичайно приємне враження. Ревія мод стояла дійсно на европейському рівні і в усякому разі не мала досі рівної собі на львівському ґрунті.

Згадані маленькі технічні недостачі напевне будуть черговим разом усунені. Бажано булоб більше уваги звертати на чистоту мови.

Меланія Нижанківська.

Українські посли голосуватимуть

ПРОТИ БУДЖЕТУ МІНІСТЕРСТВА РІЛЬНИЦТТВА.

Промова пос. Пеленського.

На нинішньому засіданні буджетової комісії, присвяченому міністерству рільництва,

виголосив промову пос. З. Пеленський. Він поставив внесок, щоби комісія відкинула прелімінар буджету мі-ства рільництва і заповів, що українські посли голосуватимуть проти того буджету. Причиною такої постави є кольонізація перелюднених українських земель польськими осадниками.

Припаси землі у Сх. Галичині дуже малі — не зважаючи на те, уряд веде парцеляцію під гаслом

„Ані пяди землі українцям“.

Українцям не дозволяють брати участи в парцеляції, навіть у приватній. Українці не домагаються спеціяльних прав, вони хотять лише, щоби **точно виконати закон про рільну реформу, який постановляє, що**

парцеляція перш за все має заспокоїти потреби місцевого населення.

Що більше — були випадки, що влада не хотіла затвердити купно землі ще з 1928. і 1929. рр., намагаючися **викинути селян зі землі, яка до них вже правно належить.** Хто має відвагу викинути селянина зі землі, за яку він заплатив і в яку вложив кілька років праці? **Чи то годиться з людською совістю? Що діється в душі народу, якому забирають його землю?**

Цілий український нарід стане в обороні своїх прав.

Українська суспільність мусить скинути зі себе відповідальність за те, що може прийти від населення, яке живе у голоді та безнадійности.

Не є то рільнича реформа, але кольонізація з політичних мотивів, без господарського умотивування а навіть **неможлива до виконання,** як це стверджують навіть деякі польські автори. **Коли не хочете дати землі українцям, майте відвагу видати відповідний закон.**

Виступ посла Пеленського викликав живі коментарі в кулюарах.

—o—

НОВИНКИ.

— **Кооператива „Труд“, Львів, Ринок ч. 39. приймає зголошення** на тримісячні курси: 1) Крою і шиття суконь, 2) Крою і шиття білля, 3) Моднярства, 4) Штучних квітів, 5) Трикотарства, 6) Домашнього господарства і куховарства. Зголошення щодня між 8—1 і 4—6 год. у канцелярії кооп. „Труд“. Початок курсів у перших днях лютого. 184 1—3

— **Якщо** вже радіоприймач, то тільки фірми „Екравокс“, Львів, Академічна 28. 17-20

— **Виділ Українського Лікарського Т-ва** пригадує своїм членам, що XXII. Загальні Збори відбудуться в суботу дня 30. січня ц. р. в год. 6. вечір. Після Загальних Зборів товариські сходини з ріднею в Клюбі Емігрантів, пл. Бернардинська ч. 2. 177

— **Найкраща крамниця набілу у Львові.** З кінцем грудня м. р. перенесено крамницю „Маслосоюзу“, що містилася при вул. Сапіги ч. 21, до нового сусіднього льокалю (Сапіги ч. 23). Нова крамниця складається з чотирьох кімнат, у яких ведеться детайлічну і гуртову продаж набілу та продаж битої птиці. Крім того в одній з кімнат приміщено „молочний бар“, де за дешеву ціну можна одержати горяче молоко і відповідні закуски. Згадані приміщення уряджено з великим смаком по наймодернішим зразкам. Крамниця звертає загальну увагу і стрічається із загальним заслуженим признанням і похвалами, бо дійсно це дотепер найкраща крамниця набілу не тільки у цілому Львові, але й в цілій державі.

— **Отворення бранжевих курсів у Львові.** Союз Українських Купців і Промисловців отворив бранжеві курси, на яких наші купці з ріжних ділянок матимуть змогу здобути фахове знання. Курси триватимуть від 25. до 30. ц. м. Теоретичні і практичні виклади відбуваються перед і пополудні. На курс зголосилося понад 100 купців і кандидатів, в тому 7 жінок. В неділю відбулося отворення курсів. Дир. Скопляк виголосив привіт, проф. Котович підмітив велику вагу купецтва як суспільної верстви.

— **Масові арештування.** Функціонарі слідчого виділу з Тернополя перевели ревізію в Токах збаразького повіту, над польсько-совітською границею й арештували кількадесять людей під закидом звязків з комуністами з другої сторони Збруча, від яких діставали комуністичні друки. — В Угринові Середньому пов. Калуш арештовано Дамяна Тимкова.

— **Дальша реформа середнього шкільництва.** Як повідомляють з компетентних кол, в половині лютого ц. р. появиться розпорядок міністра освіти в справі реалізації останнього етапу шкільної реформи. Ще досі не вияснено урядово, яке буде закінчення шкільного року в гімназіях нового типу: чи абсольвенти мають здавати кінцеві іспити та які і на яких умовинах будуть переходити до лицеїв? Зачувати, що кінцеві іспити передбачені тільки у виїмкових випадках. Оскільки учні викажуть впродовж достаточні поступи, дістануть свідоцтва виключно на підставі вчительських оцінок з цілого року. Одначе як оцінки з якихсь предметів будуть відемні, передбачений обовязковий іспит. Свідоцтва, які вперше цього року дістануть абсольвенти, не будуть мати назви „малих матур“, одначе відповідатимуть цьому поняттю. Свідоцтва з укінчення 4-клясової гімназії вистарчатимуть до військових полекш, до одержання становищ на нижчих адміністраційних щаблях і т. п. та до переходу до лицею, без якихнебудь додаткових іспитів, оскільки абсольвенти схочуть продовжувати науку. Тепер міністерство устійнює типи всіх лицеїв, які будуть покликані до життя з кінцем шкільного року. По більших містах будуть установлені лицеї адміністраційно-обезпеченеві, яких завданням буде практичне і теоретичне приготування молоді до служби державної, адміністраційної, самоврядної і в заведеннях суспільних обезпечень.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тяганні держ. клясової льотерії впали м. ін. такі більші виграні: 100.000 зол. на ч. 81482, 20.000 зол. на ч. 193428, 10.000 зол. на ч. 14530 38880 113291 125163 128115, 5.000 зол. на ч. 75437, 2.000 зол. на ч. 799 22328 39484 40998 48485 60147 64441 75021 78551 102810 127288 144391 158229 168226 169807 174604 190724 190931, 1.000 зол. на ч. 867 8678 10027 15140 18049 18100 21229 24368 28169 34431 34627 35929 37551 53791 56546 57797 59241 69217 72994 74919 76580 76717 90423 121176 121775 125903 126659 126690 130933 133987 153297 154881 157161 158766 165587 169695 172501 176887 190744.

— **Нова підвишка цін хліба.** Управа м. Львова в порозумінні з цінниковою комісією визначила з уряду нові ціни хліба, що обовязують від 25. ц. м. Ціни є вищі і представляються так (за 1 кґ.): житний темний хліб 26 ґр., житний урядового типу 33 ґр., житно-пшеничний 40 ґр., куликівський 43 ґр. Хто бере ще вищі ціни, підлягає адміністраційній карі.

— **Преміовані книжечки ПКО.** 25. ц. м. відбулося в Централі П.К.О. у Варшаві 32-е з черги льосування книжечок на преміовані щадничі вкладки Серії II. По 1.000 зол. одержать власники таких книжечок: 51.447, 51.784, 52.058, 52.870, 53.438, 53.548, 53.552, 53.555, 54.298, 55.899, 56.265, 56.602, 56.693, 57.242, 57.293, 57.759, 58.185, 59.003, 60.037, 61.815, 62.873, 63.389, 63.900, 63.903, 63.986, 65.962, 66.223, 67.023, 68.630, 69.246, 70.397, 70.502, 70.909, 77.766, 78.166, 79.279, 80.265, 82.813, 83.315, 84.078, 84.423, 84.780, 85.310, 85.961, 86.471, 86.880, 87.094, 89.094, 89.433, 89.590, 91.698, 93.316, 94.299, 94.602, 94.822, 96.732, 97.750, 98.114, 98.605, 100.451, 101.304, 101.932, 102.452, 103.416, 103.448, 104.376, 105.540, 109.331, 110.013, 110.276, 112.898, 112.959, 113.117, 113.635, 113.843, 114.308, 116.332, 117.416, 117.511, 118.175 і 118.372. Преміована книжечка Серії II-ої вильосована давніше, а незреалізована ч. 107.627.

— **Небезпечне ціпування.** У звязку з боротьбою з пошестями по школах санітарна влада звеліла вчительству звертати увагу на поведення шкільної молоді. Треба пильнувати, щоб діти по забавах підчас великої павзи не пили

зимної води, бо тим способом перестуджуються і побільшують число хорих на грипу. В жіночих школах слід викорінити звичай цілування на привитання і прощання, бо цею дорогою переносяться недуги. Заборонено теж цілувати руки вчителькам, священикам і шкільним управителькам. На провінції в багатьох школах приневолюють дітей, щоби цілували по руках священиків і вчительки.

— **Іменування нотарів.** Міністер справедливости Грабовський підписав низку іменовань на становища нотарів. Між іменованими є трьох адвокатів.

— **Незвичайне атмосферичне явище.** Від учителя П. Б. з Товмаччини одержуємо таке письмо: Дня 23. ц. м. їхав я раненько на районову учительську конференцію. Був сильний мороз і потягав східний вітер. Десь кілька хвилин по 7-ій год. побачив я на сході небосклону вогняний стовп, а за хвилину почало викочуватись сонце, окружене великою авролею, від якої той вогняний стовп звужувався вгору і вниз. Було прегарне видовище. За хвилину побачив я подібні стопи в однаковій віддалі по обох боках сонця. Спершу здавалось мені, що це привид, але коли й інші люди звернули на це увагу, переконався я, що це дійсність. Чим вище підходило сонце, стовпи видовжувались і ставались ясніші. Цілість робила подекуди враження великого тризуба. Вже було по 8-ій годині, а видовище не щезало. Опісля я був приневолений припинити свої обсервації. Люди кажуть, що то ворожить війну, а інші, що буде великий мороз.

— **Нові військові оборонці.** З днем 1. ц. м. увійшов у життя новий кодекс карного поступування перед військовими судами і згідно з новим законом всі попередні військові оборонці втратили своє право заступства в карних справах перед військовими судами. Міністер військових справ іменував в останньому часі новими військовими оборонцями адвокатів: Романа Александровича, Карла Аргасінського, Сильвестра Личковського, Андрія Матковського, Людвика Немкевича, Мавр. Шляфенберга і Стан. Шайнера.

— **Загадочна смерть.** До повітового шпиталю в Коломиї привезли, як повідомляє „Век", гр.-кат. священика о. Дмитра Чеховського, який помер серед проявів затроєння. Одначе є здогад, що причиною смерти було гостре запалення мозку на грипоїдальному підкладі. Секція тіла викаже справжню причину цієї загадочної смерти.

— **Львівська хроніка.** Наглою смертю помер наслідком серцевого удару Ян Хмайт, директор XI. гімназії при вул. Шимоновичів. — У звязку зі слідством у справі зловживань у міському апровізаційному уряді арештовано урядовців цього заведення О. Гавзнера і Б. Нойвельта.

— **Красна хроніка.** На шляху залізнички фірми Теспа під Калушем потяг переїхав 52-літнього робітника Михайла Парила. — В селі Стара Ропа самбірського повіту в часі родинного спору 29-літній Антін Червінський вбив сокирою свого 33-літнього брата Йосифа. — Інж. Мирослава Горницька, занята в рафінерії нафти фірми „Газоліна" в Бориславі, їдучи потягом до Дрогобича, випала через необережність з вагону, причому колеса відтяли їй ногу, руки і т. п. Ранену в тяжкому стані відставили до Дрогобича. — На дорозі з Ярослава до Порохника замерзла якась 30літня жінка.

— **Безробітні побили бурмістра.** В Радзейові Куявськім 150 безробітних зібралось перед магістратом і почали домагатися виплати фондів, призначених комітетом боротьби з безробіттям. Хоча поліція розганяла товпу, безробітні ввійшли до магістрату, виволікли бурмістра Коссовського на вулицю, потім повели возом за місто, набили і кинули в рів. За возом біг 9 літній син бурмістра і просив з плачем не бити батька, але це не помогло. Поліція арештувала кількадесять робітників.

— **Повінь в Англії** Великі дощі в останніх днях викликали повінь в кількох округах над Тамізою. Багато доріг знайшлося під водою. Виляли теж ріки в середущій Англії й залили великі простори. Кораблі при берегах знайшлися в трудному положенні.

— **Повітряна труба** з градом перейшла понад Австралією. На просторі 5ох кільометрів всі будинки знищені, всі дерева і телеграфічні стовпи повиривані зі землі. Перерваний електричний провід упав на стайню і поразив 100 коров.

— **Жахлива автобусова катастрофа.** З Міямі на Фльориді повідомляють про жахливу автобусову катастрофу. Автобус упав з берега в море, причому із 30 пасажирів 20 утонуло, а 10 врятувалося.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Мороз.

Як тільки я прочитав віщування метерольогічних станцій, що над Европу надходить хвиля тепла, що в Льондоні вже є 8° +, у Парижі 6, а в Берліні 2, то змісця рушив на закупно теплих річей.

Так якось від літ складається і з Пімом і з нижче підписаним, що не вдається нам ніодно віщування погоди. Заповість станція „виж" — прилізе „ниж", заанонсує „ниж" — а зявиться „виж". Напишу я фейлетон про спеку — вдарять дощі, зачну нарікати на слоти — ще фейлетон у друкарні, а вже на дворі погода аж любо. Тому й за нинішний морозний фейлетон боюся. Маю враження, що завтра пустить і з мого писання вийде муштарда по обіді.

Але — всеодно...

Отже, як кажу, пішов я купувати теплі речі для себе і родини.

— Прошу мені шапку з кляпами на вуха.

— Ох, ті відлиги! — сказав спочутливо купець. — Через таку погоду, то і грипа і ріжна біда. Пан певно щось із вухом. Може запалення?

— Дякую. Якось Бог милував. Але хочу мати на всякий випадок шапку.

— Дуже прошу. Шкода тільки, що не всі так роблять. Цілий запас зимових річей зістався мені. Я вам навіть дешевше порахую.

Купив я це і те, а купець ввесь час бідкається.

— Смішно навіть виставляти зимові речі за вітрину. Хто нині на них звертає увагу?! Багато я вже змінив. Пощо мають грітися до сонця...

— Не кажіть так, пане купець. Ще може бути сибірська зима. „Пім" заповідає...

— Власне тому гризуся. Минулого року теж заповідав кілька разів великий мороз, а гріло, як на весну.

— Алеж позвольте! „Пім" заповідає весняну авру.

— Що о-о? Де? Коли? Було в часописах?!..

— Очевидно. Нині саме читав я в телеграмках.

— Ах, тепер розумію. Гей, хлопці! — обернувся до своїх помічників. — Виставляти якнайбільше зимових товарів! Светери, шапки з кляпами, коци, теплі панчохи, берлячі, снігівці!.. Швидше, швидше, бо ось-ось може вхопити мороз.

— Ех, ви щасливець! — погрозив мені пальцем. — Дістали опуст від мене і аж тоді сказали мені про „Піма". Але я собі відібю на інших.

І знову до помічників:

— На кожнім артикулі набити десять відсотків.

Я ще не вийшов зі склепу, а вже в двері тиснувся один покупець за одним. І кожний то за берлячами, то за светером, то за наушниками.

Видно кожний з них прочитав пророцтва метерольогічних станцій про горяч і спішився забезпечити себе і рідню перед морозами...

І маємо від двох тижнів морози. Такі, що в очах сльози мерзнуть, що ніс корчиться, що душа леденіє.

Дехто каже, що повинні ще потримати. На морозі, мовляв, гинуть усякі бацилі.

Коли так, то нехай би ще потревав і місяць. В нашім національнім житті намножилося стільки бацилів, що дай Боже і 40 ступнів.

Галактіон Чіпка

— **Жахливий вибух** склався в копальні міди біля Квікві-Камота. З невідомої причини експльодували два вагони пороху. 60 осіб згинуло на місці, а поверх 100 осіб є ранених.

——o——

☦ Посмертні згадки.

Д-р Теодор Музичишин, учитель гімназії Рідної Школи в Тернополі, дослідник у ділянці географії України, помер 23. січня ц. р. після тяжкої недуги в 36. році життя. Похорон відбудеться у вівторок 26. січня в Петрикові б. Тернополя. В. Й. П!

Дописи.

КАЛУЩИНА.

Дар „Просвіті". Збірка на „Дар Просвіті", переведена в грудні м. р., дала досі у вислідї к. 450 зол. Найкраще перевели у себе збірку села Ясень, що зібрало 41 зол., перевишаючи наложений на нього контингент на 11 зол., Небилів та невеличке сільце Кулинка. Збірка далаб може ще кращі висліди, якщоб не комунікат у пресі про її заказ. Гроші переслано до Львова.

Щедрий дар. Бібліотека Кружка „Рідної Школи" в Калуші, що від кількох літ з успіхом намагається заспокоїти потребу української книжки в Калуші й повіті, побільшилася в останньому часі вартісним даром відомого громадського діяча д-ра Ів. Сохацького, що подарував бібліотеці 440 томів книжок загальної вартости поверх 1.500 зол. За цей цінний дар належиться жертводавцеві велика подяка.

Допомога „Рідній Школі". Підчас Різдвяних Свят виколядувало в Калуші на „Р. Ш." Т-во „Калуський Боян" 180 зол., а Т-во „Зоря" і доріст „Сокола" т. 60 зол. Позатим чистий дохід з „Маланчиного вечора", уладженого Кр. „Рідної Школи", приніс близько 200 зол., що призначено на допомогу Гол. Управі „Рідної Школи" у Львові. Крім цього члени Т-ва „Відродження" продавали святочні свічки, а чого чистий дохід також призначено „Рідній Школі". Вислід коляди на „Р. Ш." по селах покищо докладно невідомий.

„Святочні" бійки. Підчас цьогорічних Різдвяних Свят кільканадцять сіл нашого повіту, головно гірського району, було свідками кривавих парубоцьких порахунків, що навіть в одному випадку покінчилося невинною смертю одного молодого чоловіка (Берлоги). Ці „святочні" бійки стають страшним налогом деяких сіл, що кожні свята мусять окроплювати людською кровю.

Нова читальня. У селі Яворівці, досі одному із найбільше занедбаних, повстала перед кількома тижнями чит. „Просвіти". Виділ має незвичайно тяжке, але й вдячне поле до праці: притягнути до читальні всіх односельчан, у 70 проц. неграмотних та навчити їх грамоти.

Закінчення змагань читальняних хорів. Підчас вчинених змагань читальняних хорів за 1936 рік, що їх уладжувала філія „Просвіти" в Калуші, перше місце між мужеськими хорами філіяльного району дістав хор читальні „Просвіти" у Підгорках, а між мішаними хор читальні „Просвіти" у Вихвіді.

ЧОРТКІВ.

З українського економічного життя. Союз Українських Кооператив у Чорткові в 1936 р. почав всеги збут збіжа. За ввесь рік збув 206 вагонів. Достачальниками збіжа були за малими вийнятками малоземельні українські селяни. Скількість збутого збіжа свідчить, що Союз платив постійно, якщо не вищі ціни, то в найгіршому випадку таку ціну, як два місцеві промислові млини. Цікавим явищем є тут те, що дуже мало збіжа збули в Союзі наші інтелігентні господарі. Зі всіх священиків повіту збіже продавав у Союзі заледви 1. Справа ця ще прикріша, якщо зважити, що кольоністи поляки збули в Союзі більше збіжа, як наші священики. Мимохіть насувається питання, чи таке відношення до кооперативного збуту йде по лінії боротьби з комунізмом (купці збіжа, як всюди, так у нас — це ті, що їх найбільше надибаємо у всіх комуністичних процесах). А ця боротьба, не сумніваємося, є на першому місці Католицької Акції. — З днем 1. січня ц. р. Відділ Маслосоюзу в Чорткові перенісся до нової домівки у Ринку під ч. 5, де займає 7 просторих кімнат. Крамничний льокаль, уладжений і зовні і внутрі дійсно по европейськи, звертає увагу на себе всіх прохожих і буває, що заінтересовані заходять в приміщення дозволити їм оглянути льокаль, бо рівного нема в цілім Чорткові як під оглядом гігієнічним, так і щодо естетичних вимог. Районові молочарні повіту, як також приміщення їх повітової централі — відділу в Чорткові, є найкращим доказом, що і на Поділлі є всі дані для розвою кооперативного молочарства. — З вдоволенням приходиться занотувати, що також у Чорткові українці відкривають свої підприємства. Маємо вже кільканадцять усякого роду крамниць українських приватників, які розвиваються досить гарно. Громадянство до нашого приватного купецтва поставилось позитивно, чого, на жаль, не можна сказати про всіх наших купців, а то тому, що деякі з них не беруть ніякої участи в нашому громадському житті. Деякі з них не відчувають обовязку й не находять часу працювати бодай стільки, як працювали (в Союзі Українок чи Бояні) перед відкриттям власного підприємства. А чейже зрозуміла річ, що так, як вони вимагають підтримки від громадянства, також українське громадянство має право і мусить вимагати від них праці для загально-національного добра. Покищо не подаємо назвищ, бо віримо, що все буде краще і піде по лінії інтересів обох сторін та що не дійде до того, щоби внаслідок байдужого наставлення наших купців до загальних національних справ громадянство було примушене поробити відповідні висновки.

Д-ш Г.

Нові книжки й журнали.

SITZUNGSBERICHTE der Mathematisch - Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion. Heft XXIII. Lemberg 1936. Verlag und Buchdruckerei der Ševčenko Gesellschaft der Wissenschaften in Lemberg. S. 12. 8°

——o——

Листування Редакції.

Вп. Евгенія Дудова, п. Вислава: Вашу статтю на економічний конкурс ми дістали.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

СТАРИЙ САМБІР:
27. І. Вій.

САМБІР:
28. І. Циганський барон.
29. І. Чорногора в огні (Довбуш).
30. І. Шаріка.
31. І. Вій.
1. II. Муж двох жінок.
2. II. Інваліди.
3. Самбора іде театр до Дрогобича.

Великий Театр:

Середа, 27. І. год. 7.30 веч. „Подружжа".
Четвер, 28. І. год. 7.30 веч. „Подружжа".
Пятниця, 29. І. год. 8.15 веч. Концерт Івана Штравса.
Субота, 30. І. год. 7.30 веч. „Подружжа".

Кіна.

АПОЛЬО: „Розвід із перешкодами" з Анною Ондра.
АТЛЯНТИК: „Варвара Радзівилівна".
ВАНДА: „Втеча". „Для тебе співаю".
ҐРАЖИНА: „Панна Лілі" з Франціскою Ґаль.
ЕВРОПА: „Буде краще" із Щепком і Тоньком.
КАСІНО: „Так кінчиться кохання" з Павлею Веселі.
КОЛІСЕЙ: „Небезпечний флірт", „Навіщо працювати" з Фліпом і Флапом.
КОПЕРНИК: „Білий янгол" і кольоровий додаток.
МАРУСЕНЬКА: „Бандера" (Еспанська чужоземна леґія).
МЕТРО: „Люди в тунелі" і „Малі герої".
МІРАЖ: „Виправа на планету Монго".
МУЗА: „Король жінок".
ПАКС: „Соноріта в масці" і „Велика подія".
ПАЛЯС: „Конфеті".
ПАН: „Жайворонок" із Мартою Еґерт.
РАЙ: „Боротьба з большевиками" („Герої Сибіру").
СВІТ: „Боротьба з большевиками" („Герої Сибіру").
СТИЛЕВЕ: „Голос серця", ревія „Ціла пара".
ТОН: „Ловець пригод" і муз. додаток.
УТІХА: „Пекольне провалля", ревія „Дівочки-масочки".
ХИМЕРА: „Під двома прапорами".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
„Озеро Ґарда".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 27. січня 1937.

Білгород (437) 18.30, 19.00 Нар. музика, 19.50.20.00, 21.00 Сербський вечір. **Брно** (325) 19.24, 20.00 „Веселі кумоньки з Віндсору" оп. Ніколяя. **Братислава** (299) 15.30 „Юпітрова Симфонія" Моцарта. **Будапешт** (550) 14.00 Скрипка, 17.00 Віольончеля. 18.00 Циг. музика, 19.20 Сальонова музика, 22.20 Концерт оп. орх., **Відень** (507) 12.00. 13.00 Розр. концерт. 17.10 „Балляди" І. Гібер барит., 17.30 Скрипка, 19.35, 20.00 Міжнар. настроєві образки, концерт орх., С. Карст сопран, Люіджі Бальовіні тенор, 21.00, 22.00 Музика, спів, 19.00, 20.40 Розривк. музика, 21.00, 22.00, 23.00 Трансм. з Ля Скалі: „Попелюшка" оп. Россінія. **Мінхен** (405) 12.00 Концерт військ. орх., 16.10 Молодь співає, 16.30 Весела муз. авдиція, 19.00 Концерт муз., спів. **Париж** (1648) 13.15, 14.00 Концерт орх., 14.15, 17.30, 18.45 Сп. рецітал, 21.00 „Ле Маркіз Тюрлюпен" Комедіопера Менарда, 21.45, 22.00, 23.00 Вечір опер: „Ле Шалет" ком. оп. Адама, „Ле Вольт ді Бонжер" муз. ком. Понса. **Прага** (470) 15.00 Смичк. квартет, 19.20 Концерт військ. орх., 21.20 Концерт хору, 22.30 Форт. рецітал. **Рига** (515) 16.30 Нар. музика, 18.30, 19.00, 20.00, 21.00 „Зелена левада" оп. Бенеша. **Рим** (421) 17.15 19.45 Розривк. концерт, 20.40, 21.00 Симф. концерт, 22.00 Комедія.

Четвер, 28. січня 1937.

Білгород (437) 18.00 Нар. музика, 20.00 21.00, 23.00 Різдво Христове, орат. Баха. **Братислава** (299) 19.25 Словацькі танкові рефрени. **Будапешт** (550) 12.05 Концерт орх., 13.30, 22.45 Циг. музика, 18.35 Сальонова музика. **Відень** (507) 15.15 Авд. для дітей, 15.40 Оповідання, 17.30 Арії та пісні. Шерц-Майстер сопр., 19.25 Форт. твори Янзена, 20.00, 21.00 „Король Ричард III" драма Шекспіра, 22.20 З давніх часів, концерт квартету. **Кошиці** (259) 13.30, 18.00 Для Закарпаття. **Кельн** (456) 20.10 „Пісня звенить" оперетка Шалер-Шафгамза. **Мілано** (369) 17.15 Вок. концерт, 20.30, 21.00, 22.00 „Заїздний дім „Під білим конем" оп. Бенацького. **Мінхен** (405) 9.00, 13.15 Музика, 16.30 Слухаємо Моцартові твори, 18.00 Концерт скандинавської музики. **Париж** (1648) 12.00, 13.15, 14.00 Концерт, 18.00, Театр Улиц. 21.00 Вок. концерт, 21.00, 22.00 Симф. концерт. **Прага** (470) 19.25 Скрипка, 20.00, 21.00, 22.30, 23.00 „Борис Годунов" оп. Мусоргського. **Рим** (421) 17.15 Трансм. з Театру Феліче в Ґенуї: „Фіделіо" оп. Бетовена.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 27. січня 1937.

6.30 Раніщня авдиція, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 8.10 Трансмісія з ген. дирекції державн. льотерії: Тягнення головної виграної 1 міліона зол., 11.30 Для шкіл: Про нафтову лямпу, музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Пісенькарі, гр. пл., 12.40 Полудневий денник, 12.50 Товщі у домашньому господарстві, 14.30 Опереткові мельодії з гр. пл., 15.00 Господарські вістки, 15.15 Реклямовий концерт, 15.30 львівські біжучі вістки, 15.35 Ф. Суппе: „Дама-пік" увертюра, гр. пл., 15.45 Короткохвильний діяльоґ, 15.55 П. Чайковський: Капріче італієн, гр. пл., 16.10 Історичні загадки, авд. для старших дітей, 16.30 Орхестра, 17.00 Відчит: Дивізія, 17.15 Концерт солістів: спів, скрипка, фортепіян, 17.50 Хто платить відшкодування, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10, 18.15 Спортові вістки, 18.20 Пісеньки у вик. Я. Поплавського, гр. пл., 18.40 Заг. скринька, 18.50 Реміннним дишлем по господарствах Великопольщі, 19.00 Малярева помста, 19.20 Біле шаління, ревія і авдиція, 20.35 Хвилина бюра студій, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Шопенівський концерт у вик. Альфр. Кічіна, 21.30 Пісня про Роляндa, авдиція, 22.00 Танкова музика у виконанні орхестри; у перерві в годині 22.55 Останні вістки, 23.30 Комунікат у фр. мові для змагунів Міжнар. зоряного автомоб. зїзду до Монте Карльо.

Четвер, 28. січня 1937.

6.30 Раніщня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Раніщній денник, 7.25 Програма на нині, 7.30 Концерт орх., 8.00 Авдиція для шкіл, 8.10 Комунікат у фр. мові для змагунів міжнар. зоряного автомобілевого зїзду в Монте Карльо, 11.30 Поранок для молоді вселюдних шкіл, у прогр. твори Носковського, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Перли кольоратури, гр. пл., 12.40 Полудневий денник, 12.50 Як я собі раджу при оранці, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Концерт, 16.00 Загальна скринька, 16.15 Культурне життя столиці, 16.35 Два скрипаки, з гр. пл., 17.00 Як чужа дитина стала щастям семітних людей, 17.15 Сальонова музика, 17.50 Істор. хроніки чеського дипльомата про книжку І. Себа: „Росія і біла антанте", 18.00 Сніговий комунікат, 18.13 Спортові вістки, 18.20 Орбіс говорить, 18.23 Реклямовий концерт, 18.45 Програма на завтра, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Бетовенові твори у вик. Л. Мінцера, в супр. фортепіяну, 19.30 Танкова музика, 20.30 Польська сосна вертається з Індії, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Стан. Казуро: спів, форт., скрипка, альтівка, орхестра, капеля, 22.05 Мала орхестра, 22.35 До танку, гр. пл.

Радіокутик.

ЩО НАС ЧЕКАЄ В БІЖУЧОМУ РОЦІ?

Отже, передовсім — телевізія. Напевно вона витримає іспит своєї суспільної користи в вогні щоденних проб англійської радіофонії, як рівно німецької і американської. Усталиться практичний засяг телевізії, розвяжеться проблема цін на телевізійні приймачі.

Радіові приймачі? Відбудеться більше усправнення їх під оглядом легкости обслуги і якости відбору. Конструктори звернуть найбільшу увагу на запевнення доброго відбору коротких хвиль.

Збагатиться шляхом нових метод ретрансмісії радіова програма, піднесеться через будову спеціяльних студій її технічний рівень, збільшиться програмова співпраця радіостацій поодиноких країв.

Радіовий приймач буде здобувати надалі нових набувців, що відкривають при помочі його вікно на широкий то багатший радіовий світ.

Отже, не залишається нічого іншого, як бажати доброго відбору і нових радіослухачів у новому році — радію.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельґи бельг. 89.18 88.75, Доляри американські 5.29, 5.26 і пів, доляри канад. 5.28.50—5.26.00, Фльорени гол. 290.20—289.50, Франки фр. 24.71—24.57, Франки швайцарські 121.30—120.50, Фунти анґл. 25.99—25.83, Ґульдени данц. 100.00—99.80, Корони ч. 16.30—15.80, Кор. дан. 116.05—115.20, Кор. норв. 130.53—129.55, Корони шв. 134.03—133.05, Ліри італ. 24.00 — 23.50, Марки фінл. 11.48 —11.00, Марки нім. 123 — 119, Шил. австр. 96.00—95.00. Марки нім. срібні 126 —122.

Акції.

Банк Польський 108.00, Цукор 26.50, Вугіль 16.75, Лільпопп 13.00, 12.75, Норблін 54.00, Стараховичі 32.00.
Тенденція одержана.

Папери.

3 поз. інвест. 1. ем. 64.50, серія 82.50
3 пов. інвест. 2 ем. 65.00, серія 83.50
5 поз. кон. 53.25, 53.50, 5 залізнод. 51.00
7 поз. стабіл. 444.00, купон 140.05.
Тенденція дещо слабша.

Збіжжя.

Львів, 26. І.

За 100 кг. льоко вагон Львів:

Пшениця одн. червона	26.25—26.50
Пшениця одн. біла	26.00—26.25
Овес шт. І. незадощений	18.75—19.00
Овес шт. І. А легко задощ.	18.25—18.25
Овес шт. II. незадощений	18.25—18.50
Овес шт. II. А легко задощ.	17.50—17.75
Кукурудза кр.	18.50—19.00
Сімя конопляне	35.50—36.00
Ріпак озимий	52.00—53.00
Висівки житні	13.00—13.50
Висівки пшен. грубі	14.25—14.50
Висівки пшен. мілкі	14.50—17.50

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 26. січня п. р. кооперативам платить за льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.55 зол.
1 кг. масла десеров. бочкове включно з бочк. опакуван.	2.60 „
1 кг. масло експорт. дає зачет	2.60 „
молоко від 11. І. п. р. . . .	0.14 „
яйця	3.70 „

П Т И Ц Я.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 25. І. п. р. платив своїм доставцям за 1 кг., живої птиці льоко подвіря птахомасарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички І. кл., добре умясненi, повногрудні	1.10 зол.
Індики І. кл., добре умяснені, повногрудні	0.95 „
Курки молоді І. кл. біло й жовтоніжки від 1.70 кг. вгору	0.95 „
Качки товщені І. кл. щойно від 1.80 кг. вгору	1.10 „

Слабших сортів від вище поданих не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Гр.-кат. Парох. Рада при церкві свщм. Йосафата в Замарстинові складає щиру подяку всім П. Т. Жертводавцям за ласкаві датки на віднову церковці-молитовні. Рівночасно повідомляє, що благодарственна Служба Божа в намірені всіх П. Т. Жертводавців, відправиться в відновленій церковці при вул. Львівській ч. 56 в неділю дня 31. січня 1937 в 9-ій годині рано. — За гр.-кат. Парох. Раду: Іван Польовий, голова, Іван Стецура, секретар. 185

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Гострий конфлікт уряду зі соймом.

НЕ ПОМОГЛИ ТРИ ПРОМОВИ МІН. ПОНЯТОВСЬКОГО.

В понеділок 25. ц. м. соймова буджетова комісія радила над новелею до декрету про господарку в державних лісах, яку зголосив пос. Дудзінський. Цю новелю розглянула і приняла окрема підкомісія всупереч волі мін. Понятовського. Тому справа опинилася знову в комісії, де її реферував пос. Дудзінський. Референт підкреслив, що: 1) не було державної необхідности при видаванні згаданого декрету; 2) декрет нарушив права сойму у справі контролі при буджетуванні й орудуванні державним маєтком. Проти першої тези ні міністр, ні ніхто з послів в комісії не виступав. Проти другої тези мін. Понятовський висунув аргументи технічного характеру. Референт осудив дотеперішню політику „банкрота" в державних лісах, себто витереблювання лісів. Тому підкомісія змінила постанови декрету згідно з внесками референта.

По промові пос. Камінського, який мотивував становище меншости, виголосив довшу промову мін. Понятовський, заявляючись в імені уряду за поправками меншости послів у підкомісії. По палкій дискусії міністр вдруге заявив, що поправки підкомісії у практиці годі буде виконати, теоретично недопускальні, бо сойм бере на себе справи, які належать згідно з новою конституцією до уряду.

По вияснениях референта промовляв ще раз мін. Понятовський в обороні свого становища. Всеж таки комісія більшістю 17 голосів проти 7-ох приняла всі поправки підкомісії.

Наша Служба Божа в Кембрідж.

Пишуть нам з Кембрідж:

В день Нового Року ст. стилю відправив о. Боський у латинськім костелі співану Літургію при збереженні всіх приписів українського католицького обряду. Вівтар у тім костелі не прилягає до східної стіни і це уможливило обряди з кадилом та обходами. Чудово був прикрашений проскомидійний стіл. Зпереду був прибраний матерією синього кольору, зверху вкритий вишиваним обрусом (робота „Українського Мистецтва" у Львові). Посередині горів трираменний срібний свічник — на середущім рамені замісць свічки червона лямпада. На краях престола уставлені були теж два срібні свічники. Перед середущим свічником стояв трираменний хрест, там теж стояли: чаша, дискос зі звіздою, вино і 5 просфор на срібній таці. На головному престолі церковнословянське євангеліє в золоченій оправі, напрестольний хрест і служебник, два малі ліхтарі по обох боках євангелія (крім шістьох великих на престолі). При вході до вівтаря уставлена була на поставнику ікона Божої Матери („Умиленіє" — кисти арт. М. Осінчука), якою в цей спосіб відмічений був наш іконостас. Перед цією іконою о. Боський відправив перед Літургією прийняті в нашім обряді молитви. Підіяконував д-р Бурмайстер з Кембрідж. При Службі Божій збережено обряд теплоти св. Духа. На Службі Божій один вірний причащався. Після Служби Божої присутні цілували хрест і дістали антідорон.

На перший день Великодних Свят о. Боський заповів Службу Божу в Ліверпулі, яку відправить з українськими дяками з Манчестеру в новозбудованій лат. катедрі. У воскреснім тижні о. Боський буде правити ще раз Службу Божу в Кембрідж.

Тайний обіжник проти українців.

СЕЛО ТОПИТЬСЯ У БОЛОТІ.

В понеділок 25. ц. м. соймова комунікаційна комісія радила над проєктом нового дорогового закону. Референт пос. Тун зголосив до законопроєкту низку поправок. З черги виголосив довшу промову міністр комунікації Ульрих підкреслюючи, що головною метою законопроєкту ввести однакові засади до організації дорогової адміністрації. Законопроєкт перекидає вдержання державних, воєвідських і повітових доріг у більших містах (виділених з повітових самоуправних союзів) на управи цих міст, в менших містах і по селах на повітові самоуправні союзи. Вони матимуть теж право накладати спеціяльний дороговий податок; його висоту устійнить закон. Міністр ствердив, що села у Польщі потапають у болотах і тому доконче слід приступити до будови доріг. Звернув увагу, що шарварок без доцільної організації може принести більше шкоди ніж користи і тому шарварком слід послугуватися дуже обережно.

Слід теж згадати, що підчас нарад над буджетом міністерства комунікації **пос. В. Целевич** осудив у довшій промові персональну політику цього міністерства. І так при залізниці зредуковано тисячі українців і доведено до того, що нині в централі львівської залізничої дирекції на близько 750 службовиків є ледви 10 українців; на близько 500 відповідальних становищах служби руху нема ні одного українця. Українців послідовно поминають при авансах, від 1930. р. не приймають нових. Останніми роками вславився у львівській дирекції залізниць ворожим відношенням до українців начальник персонального бюра Мончка, якого за ріжні зловживання недавно арештували. В жовтні 1936. р. виповіли службу кількадесяти залізничим робітникам українцям. Велике враження між членами комісії викликав тайний обіжник дорогового відділу львівської дирекції з дня 15. липня 1935. р., що його відчитав п. Целевич. В обіжнику кажеться, що вимогою приняття до праці є римо-католицька релігія і польська національність. Пос. Целевич обговорив теж справу достав для залізниць і виказав, що українські ремісники і промисловці, не зважаючи на найнижчі оферти, не можуть дістати праці. На залізниці працює 130.000 осіб і щороку приймають тисячі нових працівників. Приняття кількох українців інжинірів до служби ніяк не можна вважати за розвязання цієї важної проблеми права до праці українського населення на залізницях.

З черги **пос. Пеленський** розглянув справу будови і направу державних гостинців у Галичині підкреслюючи, що буджет не передбачує ні сотика на направу доріг і управильнення русла гірських рік. Регулюється виключно ріки на заході, а гірські карпатські ріки щороку роблять на 64 міл. зол. шкоди. Далі обговорив справу написів і оголошень на залізницях в українській мові. Залізниця є торговельним підприємством, яке ніяк не хоче зрозуміти, що працює на величезних просторах, замешкалих українцями. Не дає їм праці і думає, що українське населення можна зовсім легковажити. При кінці дав рішучу відправу пос. Єдинакові підкреслюючи, що спроваджені зі заходу ріжні елементи є дуже добрим підложам для ширення комуністичних настроїв.

—o—

Рука Г. П. У. в Парижі?

Вчора застрілив хтось у Бульонському ліску відомого журналіста Дмитра Новошина, натуралізованого москаля. Приятелі убитого заявили, що він мав звязки з Пятаковим і Сокольніковим, які тепер відповідають перед московським судом.

Начальний редактор щоденника „Ля Репюблік" заявив, що Новошин був його найліпшим співробітником і приятелем. „Еко де Парі" порівнює убивство Новошина з убивством Кутєпова.

В обороні рідної землі.

ДОБРОМИЛЬЩИНА.

Віче в Кунові.

Дня 13. грудня м. р. відбулося в селі Кунові протестаційне протикольонізаційне віче. Головою вибрано п. Луку Подолика, заступником п. Олексу Сича, секретарем п. Миколу Антоха, господарів із Кунова. Реферував д-р Роман Кушнір. Учасників к. 200.

Віче у Волчі Долішній.

Дня 13. м. м. відбулося в селі Волча Долішній віче, на якому реферував д-р Роман Кушнір. Головою був п. Єронім Кріль, секретарем п. Мусій Семчишин, господарі з Волчі

Віче в Болозві.

Дня 13. м. м. відбулося в селі Болозва віче, якому проводив п. Хоцінський, секретарював п. Антін Хоцінський, господарі з Болозви. Реферував на вічу студ. Микола Ґец. Учасників 200.

Віче в Товарні.

Дня 13. м. м. відбулося віче в селі Товарня. Головою вибрано п. Стефана Панька, секретарем п. Лесика О., господарів з Товарні. Реферував студ. Микола Ґец. Учасників к. 80.

Віче в Княжполі.

Дня 15. м. м. відбулося віче в селі Княжпіль. Головою вибрано о. Петра Дутка, заступником п. Дмитра Хацая з Княжполя. Реферував д-р Антоневич. Учасників к. 200.

Віче в Нанові.

Дня 19. м. м. відбулося віче в селі Нанові. Головою вибрано п. Стефана Ружила, секретарем п. Василя Ричака, місц. господарів. Реферував на вічу студ. Микола Ґец. Учасників к. 80.

Віче в Стебнику.

Дня 19. м. м. відбулося в селі Стебник віче, якому проводив Микола Микета, секретарював Гриць Ступка зі Стебника. Реферував Микола Ґец. Учасників к. 80

Віче в Смільниці.

Дня 20. м. м. відбулося віче в селі Смільниця. Головою вибрано о. Й. Бачинського, секретарем Осипа Гаталу зі Смільниці. Реферував п. Микола Ґец. Учасників к. 150.

Віче в Поляні.

Дня 20. м. м. відбулося віче в селі Поляна коло Хирова. Головою вибрано п. Івана Костика, заступником п. Михайла Пертека, секретарем п. Івана Сеньчишина, господарів з Поляни. Реферат виголосив інж. Галевич. Учасників понад 150.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Китайський уряд мають зреорганізувати; його головою буде, здається, б. суддя гаського трибуналу Ванґ або міністр скарбу Сунґ.

Турецький міністр Рушді Арас виїде 4. лютого доМіляна, щоби переговорювати з мін. Чіяном.

Бразилійський найвищий трибунал рішив, що президентські вибори відбудуться 3. січня 1938.

Єгипетська армія збільшить до 3-ох літ свій чисельний стан з 11.000 на 20.000; та реорганізація коштуватиме 7 міліонів фунтів. Піхотні курії збільшать з 800 на 1.000 вояків і утворять змоторизовані частини. Артилерія і кіннота залишаться без змін.

Румунський король розвязав усі організації молоді. Їхні члени мають увійти до одної уніфікованої організації молоді під командою короля.

Абісинський негус запротестував проти швайцарського уряду, який визнав анексію Абісинії.